"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsičsenėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 21 d., 1915 M. — No. 21

Didėji Karė.

Smarkus mušiai nuo kelių dienų traukiasi ant vakarinio karės lauko. Talkininkai ant visos linijos pradeda žengti pirmyn. Išpradžių stumė, nors palengva, vokiečius francuzai, dabar gi žengti priešakin pradeda ir anglai. Prie Steenstraate eina labai smarkus mušiai. Vokiečiai stengiasi su visu smarkumu perlaužti francuzų linijas, arba juos atgal nustumti, bet tas nesiseka. Francuzai atmušė jau keturis vokiečių užpuolimus ir laiko visai laimėtas pozicijas ir jas drutina naujais apkasais ir naujomis kareivių dalimis. Prie Arras traukiasi taipgi smarkus mušiai; bet ir čia pasisekė išvyti vokiečius iš kelių jų grabių. Prie Souchez francuzų užpuolimai taipgi jiems Lvvo pasekmingi.

Anglijos kariumenės vadovas Francuzijoj, generolas French, pranešė Londonan, jog anglai ant visos linijos, dviejų mylių ilgos, į pietus nuo Richebourg d'Avoue visos vokiečių grabės teko anglų kariumenei. Anglams pasidavė kelios vokiečių kariumenės dalis. Vieną tokią noriunčią pasiduoti vokiečių kariumenės dalį bombardavo pačių vokiečių artilerija ir veik suvisu išnaikino. Pasidavimai vokiečių dabar gana dažnai pasitaiko.

Ir vokiečių kariumenės štabas prisipažįsta prie nepasisekimų. Net telegramuose, atėjusiuose vokiškam ambasadoriui per Sayville, kokiuose pirmiau buvo pranešama vien apie svarbius vokiečių laimėjimus, dabar vokiečių štabas praneša, jog jų kariumenė apleido savo stovyklas į šiaurius nuo Ypern, aplinkinėse Steentraate ir Het Sas, nes francuzų artilerija labai daug nuostolių padarė vokiečių eilėse. Vokiečiai persikėlė į kitą Ypern pusę. Į šiaurius nuo Arras vokiečių pirmyn žengimas ant visos linijos tapo sulaikytas.

Ties Calais ir Dover pasirodė vokiški Zeppelino orlaiviai ir metė bombas. Mieste Calais jų expliozijos sužeista du vaiku ir vieną moterį.

Anglai sulaikė vokiečių pirmyn žengimą ant kairiojo sparno Belgijoj, o francuzai stumia vokiečius atgal. Miestas Carency yra dar vokiečių rankose, bet jie ten tapo jau iš visų pusių apsiausti ir turi arba pasiduoti, arba prasimušti per francuzų eiles, kuriems teko ir Neuville. Atimta nuo vokiečių svarbios pozicijos giriose Le Pretre, už kurias ėjo per du mėnesiu smarkus mušiai. Prie Notre Dame de Lorette taipgi vokiečiai tapo atgal nustumti ir nužudė 100 nelaisvėn paimtų kareivių. Už tai prie Mezim ir Hoae anglai tapo atgal nustumti. Mieste Carency francuzai nelaisvėn paėmė 700 vokiečių. Prie tokių nuostolių patįs vokiečiai prisipažįsta.

Vokiečiai dviejose vietose prie Ailly buvo perlaužę francuzų liniją, bet kontr-ataku francuzai juos atgal atmušė. Prie Berry-au-Bac vokiečiai atgavo dalį pirma nužudytų grabių. Ir prie Le Pretre, vokiečiai, gavę pastiprinimą, sulaikė francuzų pirmyn žengimą. Bet smarkus mušiai traukiasi toliau ir francuzai ir anglai tiki ant visos linijos vokiečius įveikti, atėjus pastiprinimui, kokio greitai tikisi sulaukti.

Į šiaurius nuo Aix-Havrettes francuzai sumušė vokiečius ir apvaldė pirmą jų grabių liniją, o į pietus apvaldė grabes giriose, kur rado 400 užmuštų vokiečių.

Ir įsiveržę Lietuvon vokiečiai neįstengia ten užsilaikyti. Rusai, gavę pastiprinimą, pradėjo įsiveržusius Latvijon vokiečius atgal vyti. Kuršė jau beveik suvisu nuo jų išvalyta, laiko jie ten vien Liepojų, nes ten žemės kariumenei padeda jų laivynas, prieš kurį rusų menkas laivynas stoti neišdrįsta. Bet Liepojus, perkėlus iš ten Revelin kariška portą, neturi didelės svarbos. Vokiečiai tikėjosi Liepojuj rasti daug javų, bet visas krautuves prieš jų atėjimą rusai ištuštino. Su mieriu gauti javų vokiečiai ir Latvijon veržėsi, nes kraštas jų turi dikčiai, žemdirbystė čia stovi augščiau negu kituose Rusijos kraštuose, neišskiriant Lietuvos ir Lenkijos. Bet, turbut, nedaug pelnė, nes prisiplėšti daug javų rusai laiko nedavė. Dabar rusai atgal stumia vokiečius ant visos linijos į rytus nuo upių Vindavos iki Dubisai. Vokiečių kariumenė tapo sumušta taipgi Lietuvoj prie Šiaulių, Eirogalos, Žeimių, Ungenų ir skubiai traukiasi atgal Raseinių link į Prusus. Vien Suvalkijoj jie laikosi dar Suvalkų ir Augustavo apielinkėse, bet ir ten, turbut, jų yra nedaug, mažiau, negu buvo įsiveržusių Kauno gubernijon. Prie Ungenų, Kauno gubernijoj, vokiečiai, kaip pats prisipažįsta, tapo įveikti, nuzudė kiek nelaisvių ir kelias kanuoles. Kauno gubernijon vokiečiams pasisekė įsiveržti vien todėl, kad ten nebuvo daug rusų kariumenės, nes didesnę jos dalį, nesitikėdami vokiečių užpuolimo, rusai pasiuntė Galicijon prieš sujungtas austrų ir vokiečių kariumenes.

Ant karės lauko Lenkijoj nieko svarbesnio neatsitiko, nors austrų raportas garsina, jog sujungta jų ir vokiečių kariumenė nuo pietų vėl veržiasi vakarinėn Lenkijon, į Kielcų ir Petrokavo gubernijas. Bet svarbesnių susirėmimų čia nebuvo.

Už tai Galicijoj, rods, rusai kitaip stengiasi aiškinti, jų kariumenę ištikro pasiekė nepasisekimai. Rods ji laikosi dar tuluose Karpatų kalnų perėjimuose, bet kad sujungtos austrų ir vokiečių kariumenės traukia nuo vakarų, tai esanti Karpatuose rusų kariumenė turės iš ten pasitraukti, o gal ir iš tulų rytinės Galicijos kraštų, nes kitaip priešai gali jai perkirsti pasitraukimo kelią.

Sujungta austrų ir vokiečių kariumenė Galicijoj stengėsi perlaužti rusų kariumenės liniją ir nuo jos apsaugoti Vengriją, bet jai tas ne suvisu pasisekė. Rusai, rods, prieš didesnes priešų pajiegas turėjo pasitraukti už linijos tarp Biala ir Dunajec, bet pasitraukė jie geroj tvarkoj, kas rodo, kad priešams jų kariumenės linijos perlaužti nepasisekė; jų linija, juo toliau traukiasi, juo labjau susidrutina, o priešų linijos eina silpnyn. Vokiečių ir austrų kariumenės artinasi prie tvirtovės Przemysl, prie kurios, ją veržiant, abidvi pusės nužudė daug kareivių, kol ta tvirtovė teko rusams su 117,000 pakliuvusių nelaisvėn austrų kareivių. Čia rusai su visu smarkumu priešinasi ir stengiasi tvirtovę, sykį su didelėmis aukomis paimtą, savo rankose palaikyti. Sujungta austrų ir vokiečių kariumenė užėmė jau esantį tik 40 mylių nuo Lvovo miestą Drohobycz, tai rusams gali prisieiti apleisti Lvovą, o gal išsinešdinti iš rytinės Galicijos. Prie Drohobycz nelaisvėn paimta 500 rusų, priešams teko ir 8 revolverinės kanuolės.

Už tai toliau į rytus, už upės San rusai sulaikė austrų pirmyn žengimą ir juos pervarė į vakarus per upę Prut ant visos linijos, turinčios 100 mylių ilgio, nuo upės Bystrzyca iki Rumanijos rubežių. Mušiuose žuvo dešimta dalis Vengrijos raitelių, turinčių dengti besitraukiančią austrų kariumenę. Rusų kazokai daugelyj vietų pertrankė austrų kariumenės linijas. Rusai užtikrina, jog rytinėj Galicijoj ir Bukovinoj austrų kariumenė tapo veik suvisu išnaikinta.

Varšavoj gauta žinia, buk Galicijoj tapo pavojingai sužeistas Austrijos sosto įpėdinis, kunigaikštis Karolius Franciškus Juozapas.

Ant pussalio Gallipoli traukiasi kruvini mušiai talkininkų kariumenės su turkais. Nors abidvi pusės jau nemažai žmonių nužudė, bet apvaldyti Dardanelių siaurumą talkininkams iki šiol nepasisekė. Neapvaldė nei rusai Bosforo siaurumos, nors ir vieni, ir kiti dručiai pagadino tvirtovių fortus. Bet kol talkininkai Dardanelių ir Bosforo tvirtovių nepaims, jie prie Konstantinopolio eiti negali. Nors kalbama apie visišką turkų pajiegų išsisėmimą, bet jeigu jie taip ilgai ir smarkiai gintis gali, tai, matyt, jų pajiegos dar neišsisėmė, ir nežinia, kada jos ištikro išsisems ir kada Konstantinopolis teks talkininkams.

Laike paskutinių armėnų skerdynių Van apskrityj kurdai iškerdė 6,000 armėnų. Dardanelių jurių siaurumoj turkai paskandino anglišką mušio laivą Goliath.

Francuzų kariumenė įsiveržė į vokišką vakarinės Afrikos kolioniją Kamerun ir užėmė vokiečių kariumenės stovyklą Esoka.

Dėl paskandinimo garlaivio Lusitania visur pasididino vokiečių nekentimas. Buvo vokiečių mušimai Londone, kituose didesniuose Anglijos miestuose, Australijoj ir kitose angliškose kolionijose, taipgi Italijoj. Kilę dėl to vaidai Suvienytų Valstijų su Vokietija dar neišsiaiškino, nes Vokietija iki šiol ant jai Amerikos pastatytų reikalavimų atsakymo nedavė. Nežinia todėl, ar Amerika nebus priversta stoti prieš Vokietiją. Jeigu prisieitų jai su Vokietija susikirsti, ją, kaip matyt iš laikraščių, paremtų svarbesnės Pietinės Amerikos ispaniškosios republikos, kurių gyventojai taipgi vokiečių nekenčia ir nori jų karės pralaimėjimo.

Balkanų tautos dar vis neišdrįsta kištis karėn; Grekiją nuo karės sulaiko sunki jos karaliaus liga. Italija dar taipgi neįsikišo, nors buvo jau menki kariumenių susirėmimai prie rubežiaus. Italija turi jau 1,700,000 sumobilizuotų kareivių, kuriuos gali tuoj karėn pasiųsti. Gyventojai kelia austrams ir vokiečiams neprielankias demonstracijas, muša vokiečius ir karės reikalauja, todėl galima manyti, kad Italija ilgai neįstengs neutrališkumą užlaikyti. Taikos šalininkas ir vokiečių draugas, buvęs Italijos ministerių premieras Giolitti naujon ministerijon nepakliuvo. Karalius nepriėmė atsisakymo Salandra ministerijos ir ją palaikė.

REVOLIUCIJA PORTUGALIJOJ.

Jaunoj Portugalijos republikoj kilo revoliucija neužganėdintų iš valdžios prezidento Manuelio de Arriaga. Pirmiausia maištą pakėlė įgula kariško skraiduolio Adamastor, kuri išmušė besilaikančius prezidento pusės aficierus, atplaukė prie sostinės, miesto Lisbono, ir jį bombardavo Laike bombardavimo užmušta daug žmonių. Išgriauta mieste daugybė triobų. Revoliucija, kaip matyt, buvo nuo seniau prirengta, nes ji kilo taipgi miestuose Oporto, Coimbra, Portalegre, Santorem ir kituose didesniuose miestuose. Gatvėse miesto Lisbon buvo kruvini mušiai. Prezidentas Arriaga pabėgo iš sostinės. Revoliucijonieriai apvaldė sostinę ir joje įvedė savo valdžią. Laike mušių gatvėse miesto Lisbon užmušta 67 žmonės, o sužeista 300. Bet, kaip rodosi, ir revoliucijonierių įstatytas tuomtarpinis prezidentas netvirtai laikosi. Buvo jau pasikėsinimas ant gyvasties jo išrinkto ministerių pirmininko Chagas. Senatorius Freitas paleido į ministerių pirmininką keturis šuvius ir pavojingai jį sužeidė gegužio 17 d. Lisbono gatvėse atsinaujino mušiai. Kariški laivai bombarduoja miestą. Uostan atkako ispaniški kariški laivai Espana, Rio de la Plata ir vienas torpedų naikintojas.

Iš Karės Lauko.

Geneva, Šveicarijoj. Laikraštis Journal de Geneve aplaikė telegramą iš Krokavo, kuriame pranešama, kad austrų ir vokiečių nuostoliai, pradedant nuo gegužio 1 dienos, siekia 165,000 kareivių ir aficierų. Sulyg šito telegramo: rusų nuostoliai belaisviais siekia 50,000.

Petrogradas. Mušis prie Šiaulių bene bus vienas iš didžiausių, o gal ir didžiausis mušis ant Lietuvos žemės šioj karėj. Jis siaučia dar ir iki šiolei, ir apie jo smarkumą galima spręsti iš oficialio rusų pranešimo, kuriame sakoma, kad viena tik pereito utarninko nakčia vokiečiai su didelėmis jiegomis penkis sykius atakavo rusų pozicijas. Visi atakai vienok buvo atmušti vienas po kitam. Ant rytojaus vokiečiai buvo mėginę pasiųsti kariumenę, kad užeitų rusams iš šono, bet ta koliumna tapo sumušta.

Mušiai eina ir toliaus į pietus nuo Šiaulių išilgai Dubisos upę, kur rusai pereitą seredą sumušė vokiečius netoli nuo Eirogalos miestelio ir paėmė jų poziciją.

Rymas. Italijos ministerių kabinetas gegužio 13 d. vakare padavė savo rezignaciją. Didelės manifestacijos Ryme nesiliauja ir minios žmonių reikalauja karės.

Paryžius. Oficialis francuzų pranešimas pažymi apie svarbius francuzų laimėjimus, kuriuos įgyta po labai smarkaus mušio, kuris dar vis tebesitęsia šiaurinėj Francuzijoj ir Belgijoj. Belgijoj, apie Ypres, belgai ir anglai laiko savo frontą ar atmušinėja vokiečių atakus, o tuom tarpu francuzai stipriai gula ant vokiečių į šiaurius nuo Arras ir į rytus nuo Bethune. Svarbiausis mušis ėjo apie Carency kaimą, kuris yra ant geležinkelio tarp Bethune ir Lille. Francuzai užėmė visą šitą kaimą, užgriebdami 5 kanuoles, tuziną bombasvaidžių, didelį skaitlių kulkasvaidžių, 3,000 karabinų ir t.t.

Le Pretre miškuose prie Verduno tvirtovės francuzai užėmė visas vokiečių pozicijas; prie kalvos No. 125 francuzai atrado lavonus trijų vokiškų kompanijų (rotų), kurios tapo sunaikintos francuzų artilerijos ugnim. Prie Neuville St. Vaast užgriebta 17 kanuolių ir didelių haubitsų.

Londonas. Anglų skraiduolis Goliath tapo nuskandintas Dardanelių siaurumoj. Menama, kad apie 500 jureivių prie to žuvo. Anglų povandeniniai laivai perplaukė per Dardanelių siaurumą ir nuskandino du turkiškus transportus su kariumene Marmuro jurėse. Rusai, sakoma, išsodina kariumenę ant Turkijos kranto netoli nuo Bosforo. Šita kariumenė tapo perkelta laivais per Juodasias jures.

Londonas. Telegramas, atėjusis iš Rymo, praneša, kad Ryme oficiališkai tapo pagarsinta, kad sutartis Trigubojo susivienijimo, kuris rišo formališkai Italiją, Austriją ir Vokietiją, tapo panaikinta gegužio 4 d.

Italija iki šiam laikui vis supasi kariškose supyklose: vieną dieną iškįla augštai, kitą dieną nusileidžia žemai; telegramai, atėinantieji vieną dieną, pasakoja, kad štai jau-jau bus karė, o kitą dieną vėl viskas aprimsta.

Riaušės ir demonstracijos žmonių, reikalaujančių karės su Austrija, nesiliovė Ryme nei vakar. Gegužio 14 d. didelė minia žmonių įsiveržė į deputatų posėdžių ruimus, sudaužė langus ir duris ir tik kariumenė ją išvaikė. Tą pačią dieną tukstančiai žmonių su vėliavomis ir šukavimais pradėjo maršuoti linkui Villa Ada, kur Italijos karalius gyvena. Pakeliui išdaužyta visi langai vokiškose krautuvėse ir namuose. Policija ir kariumenė su dideliu vargu užstojo minioms kelią ir neleido toliaus eiti. Pranešama apie tokias pačias riaušes ir demonstracijas, reikalaujančias karės, dar iš šių didelių miestų: iš Florencijos, Genuos ir Neapolio.

Karalius nepriėmė rezignacijos Italijos premiero Salandra ir paliko jį ir Sonnino, užrubežio reikalų ministerį, jų vietose.

Berlinas. Vokiečių oficialis pranešimas, išleistas gegužio 14 dieną, skelbia sekančiai:

"Priešakinės sargybos austro-vokiškos armijos, po vadovyste generolo von Mackensen, jau pasiekė apielinkių Przemyslio ant kairiojo kranto upės San. Rusai negalėjo atlaikyt savo pozicijų prie upės Pilicos nuo Kielcų iki Inowlodz ir skubiai traukiasi atgal linkui rytų."

Londonas. Riaušės prieš vokiečius Londone ir kituose miestuose vis nesibaigia. Gegužio 14 dieną naktį minios žmonių sunaikino daug vokiškų krautuvių įvairiose Londono dalyse. Riaušės buvo taip didelės, kad policija negalėjo jų suvaldyti ir reikėjo šaukti didesnį skaitlių konštabelių.

Smarkios riaušės buvo taipgi miestuose: Rotterham, North Shields ir kitur. Vis tai pasekmė Lusitanijos nuskandinimo.

Washingtonas. Rusų ambasada Washingtone pranešė, jog ji gavusi iš Petrogrado žinią, kurioj sakoma, kad laike mušio tarp rusų ir turkų laivyno Juodose jurėse netoli Bosforo siaurumos pirmiaus buvusis vokiečių skraiduolis Goeben (dabar žinomas turkų laivyne vardu Selim) tapo pataikintas rusiškais šuviais keletą sykių ir tik, pasidėkavojant savo dideliam greitumui, pasekmingai spėjo pasislėpti į Bosforo siaurumą. Laike šio mušio Goeben išleido 200 šuvių, bet, anot pranešimo iš Petrogrado, nei vienas iš jų nepataikė nei vieno rusiško laivo.

Washingtonas. Amerikos laikraštija, gubernatoriai valstijų ir žymųs politiški veikėjai beveik vienbalsiai išreiškė savo pritarimą prez. Wilsono notai, kuri tapo išsiųsta Berlinan ir kurioj reikalauta, kad Vokietija nustotų žudžius privatiškus žmones, keliaujančius pasažieriniais laivais. Visi laikraščiai pripažįsta, kad prezidento Wilsono nota, nors mandagioj ir prieteliškoj formoj sustatyta, bet išreiškia tvirtą reikalavimą, kad Vokietija nelaužytų nei tarptautiškų teisių, nei sutarties tarp Vokietijos ir Amerikos, ir davė Vokietijai suprasti, kad jeigu dar pasitaikytų toks atsitikimas, kaip kad buvo su Lusitania, tai Amerika bus priversta panaudoti visas priemones savo piliečių apsaugojimui.

Pusiau-oficiališkos žinios praneša, kad dar penkios neutrališkos viešpatijos, butent: Hollandija, Danija, Švedija, Norvegija ir Ispanija, prisijungs prie Amerikos reikalavimų, ir jeigu Amerika pertrauks dipliomatiškus ryšius su Vokietija, tai ir jos padarys tą patį. Tuomet Vokietija liktų išmesta iš tarpo civilizuotų tautų už tarptautiškų teisių laužymą.

Londonas. Oficiališki vokiški pranešimai apie dalykų stovį Lietuvoje pasakoja, kad didelis mušis ties Šiauliais vis dar nėra užbaigtas; gegužio 16 d. vokiškas pranešimas skelbia, kad rusų užpuolimai apielinkėse Šiaulių ieng-vai buvo atmušti. Jis šiaip apie tai praneša:

"Rusų pirmynžanga apielinkėse Šiaulių tapo atmušta lengvai. Skaitlius belaisvių, paimtų tenai laike paskutinių kelių dienų, siekia daugiaus 1,500.

"Ant Dubisos upės, į šiaur-ryčius nuo Ugenos (Ugiany), nedidelė divizija musų kariumenės buvo priversta pasitraukti atgal prieš stiprią rusų kariumenę ir nustojo dviejų kanuolių (Divizija turi 10,000 kareivių)."

Vakarykščiai vokiški pranešimai skelbė, kad Suvalkų gubernijoj, apie Kalvariją ir Augustavą rusai sutraukė nepaprastai daug kariumenės, bet kad mušiai tenai dar neprasidėjo.

Petrogradas. Nors austro-vokiškos armijos gula ant Przemyslio ir matomai norėtų jį atimti atgal, bet žinia iš Lembergo sako, kad to nėra ko bijotis, nes rusai užėmė labai stiprias pozicijas ant kalnų išilgai Sano upę.

Berlinas. Kad austro-vokiečiai mėgins paimti ar apgulti Przemyslio tvirtovę, kurią nesenai rusai buvo nuo austrų atėmę, tas aiškiai matyt iš oficiališkų vokiškų pranešimų. Viena dalis austro-vokiškos kariumenės jau prisiartino prie San upės į šiaurius nuo Przemyslio, o kita dalis mėgina apsupti Przemyslį iš pietryčių pusės ir veikia ant fronto tarp Sambor-Stryj-Stanislau (žiurėk ant "Lietuvos" žemlapio). Sulyg oficialio vokiško pranešimo: rusai labai smarkiai priešinasi prie San upės ties Jaroslaw ir neleidžia vokiečiams per upę persikelti. Ant fronto nuo Sambor, per Stryj iki Stanislau (pietrytinėj Galicijoj) austro-vokiečių kariumenė žengia pirmyn pasekmingai, anot vokiečių pranešimo. Šioje apielinkėje rusai smarkiai veikia apie miestą Kolomya, kad apėjus dešinįjį austro-vokiečių sparną.

Petrogradas. Rusų oficiališkas pranešimas, išleistas gegužio 17 dieną, sako, kad rusai piet-rytinėj dalyj Galicijos ir Bukovinoj laimėjo pilną pergalę, skaudžiai sumušdami austrų armiją prie Dniestro upės ant fronto 100 angl. mylių ilgio. Rusai, sakoma pranešime, užgriebė 20,000 austrų belaisvėn.

Rymas. Mieste Triest, Austrijoj, prie Adriatiko jurių, gegužio 16 d. prasidėjo didžiausios riaušės. Minios žmonių, daugiausiai moterų, apgulė gubernatoriaus palocių, šaukdamos: "Mirtis Franciškui Juozapui", Austrijos vėliava ir ciesoriaus Franciškaus Juozapo portretai tapo nuplėšti, sudraskyti ir sudeginti.

Žandarų ir policijos buriai tapo iššaukti riaušių sustabdymui, bet minios pradėjo juos mušti akmenimis ir padarė ant gatvių barikadas. Pagalios iššaukta kariumenę, kuri riaušininkus užatakavo; sakoma, 47 ypatos tapo užmuštos ir daugiaus 200 sužeista.

Nuo rubežiaus tarp Italijos ir Austrijos pranešama, kad ten jau kelose vietose buvę susirėmimai tarp italų ir austrų kareivių. Sulyg vieno pranešimo, austrai mėgino pereiti Italijos rubežių, bet tapo italų atmušti; vienas austras pakliuvo nelaisvėn.

Nedėlioj 20,000 italų žengė parodoje per Rymo vidurmiestį, prielankiai šukaudami už talkininkus, kuomet pereidinėjo pro Anglijos, Francuzijos ir Rusijos ambasadas. Keletas vokiškų krautuvių pakeliui tapo sulaužyta.

Austrų ir vokiečių ambasadoriai pranešė dar likusiems Italijoj Autsrijos ir Vokietijos pavaldiniams, kad greičiaus iš Italijos išvažiuotų.

Londonas. Reuterio korespondentas iš Petrogrado praneša apie sekantį oficialį pranešimą, kuris buvo paskelbtas Petrograde gegužio 16 d.:

"Kunigaikštis Kurakin, specialis pasiuntinis prie Raudonojo Kryžiaus ant karės fronto, telegrafuoja, kad vokiečių artilerija bombardavo stotį, kur rusų sužeistieji gulėjo; vokiečių kavalerija pribaigė sužeistuosius su savo karabinų kolbomis, o vėliau apliejo stotį benzinu ir kerosinu ir uždegė stotį, kuri sudegė sykiu su sužeistais."

Londonas. Laivas Transylvania laimingai perplaukė didjurį ir atvyko į Greenok gegužio 16 d.

Petrogradas. Rusų generalis štabas išleido oficialį pranešimą, kuriame aiškinama apie tai, kaip austro-vokiečiai užpuolė rusus vakarinėj Galicijoj ir privertė juos atšokti atgal net iki Przemyslio tvirtovės. Pranešime, tarp kitko, sakoma:

"Balandžio viduryj mus pasiekė žinia, kad didelis skaitlius vokiečių kariumenės traukiama nuo vakarinio karės fronto (iš Francuzijos) ir koncentruojama (sutraukiama kruvon) vakarinėj dalyj Galiciios. Tas privertė mus sustabdyti musų pirmynžangą linkui Mezo Laborcz ir Uzsok spragos, kad neišsistumus perdaug priešakin ir kad turėjus progą išsiųsti musų rezervas į tą vietą, kuriai gręs pavojus.

"Jiegos, kurias priešas metė ant musų fronto, buvo taip didelės, kad musų Trečioji armija neišstengė išlaikyti priešo spaudimo ant fronto tarp Cierzkowice ir Gorlice.

"Pasekme to buvo desperatiški nesiliaujanti mušiai ir smarkus kontr-atakai, kurie neleido priešui atlikti jo užduoties, butent, jis negalėjo sulaužyti musų fronto.

"Priešas todėl buvo priverstas visą laiką atakuoti iš fronto musų Trečiosios armijos pozicijas, kurias jis užimdinėjo vieną po kitai.

"Gegužio 14 d. visa Trečioji musų armija išsivystė išilgai San upę. Idant prisitaikius prie šitokio naujo dalykų stovio, mes buvome priversti pernauja sutvarkyt savo frontą, kad kaimynės armijos galėtų suvienyti savo frontus; šis naujas uždavinys jau baigiama pildyti.

"Nors mes buvome priversti tai padaryti ir atšokom atgal nuo Karpatų, bet tuom pačiu laiku mes padarėme smarkų užpuolimą Rytinėj Galicijoj; per tai atsiekėm labai svarbių pasekmių ant musų kairiojo sparno ir skaudžiai sumušėm austrus prie upės Dniestro išilgai frontą ilgesnį negu 150 verstų. Laike penkių dienų, pradedant nuo gegužio 9 dienos, mes užgriebėm šioje apielinkėje apie 30,000 belaisvių ir privertėm priešą pasitraukt atgal betvarkėje skersai upę Prut."

Petrogradas. Mušis ties Šiauliais, Kauno gubernijoj, vis dar nepriėjo prie galo. Sulyg rusų oficialio pranešimo, šis mušis vystosi pasekmingai rusams. Vokiečiai su didelėmis jiegomis buvo mėginę apeiti Šiaulius iš šiaurių pusės, tas vienok jiems nepasisekė, nes rusai sutiko šitą vokiečių koliumną ties Gruzdžių miesteliu ir atmušė ją atgal.

Rusų oficialiame pranešime kalbama apie vokiečių atakus **į vakarus** nuo Šiaulių, kuomet pirma mušiai buvo į rytus nuo Šiaulių, tai iš to galima spręsti, kad rusai jau išmušė vokiečius iš Šiaulių miesto.

Kad mušiai eina ir į pietus nuo Šiaulių išilgai Dubisos upę, tas matyt iš sekančio oficialio pranešimo:

"Nuo pat ryto, gegužio 16 d., mušis apielinkėse Šiaulių vystosi pasekmingai rusams. Rusų kariumenė persikėlė per Dubisą ir užatakavo vokiečius, užimdama jų tranšėjas ir užgriebdama keletą šimtų belaisvių."

Rymas. Nuo pat revoliucijos laikų Rymas nebuvo dar mates tokių demonstracijų, kokios pra-

sidėjo ir tęsėsi per visą naktį. Šiuom sykiu nei policija, nei kariumenė nemėgino demonstracijų stabdyti ir milžiniškos minios žmonių plaukė be paliovos gatvėmis, tarsi kad karė jau butų apskelbta.

Laikraštis Messagero pranešė, kad Princas von Buelow, specialis Vokietijos pasiuntinys Ryme, o taipgi ir von Macchio, specialis Austrijos ambasadorius, yra prisiruošę apleisti Italiją.

Demonstracijose dalyvavo apie 200,000 žmonių, ir minios, giedodamos italų hymną, su muzika ir vėliavomis, nutraukė linkui Quirinalo — karaliaus palociaus. Beveik be paliovos minios šukavo: "Lai gyvuoja karalius! Lai gyvuoja Trentino ir Triestas! Karė! Karė!"

Priėjus prie Quirinalo, minios pradėjo reikalauti, kad karalius pasirodytų, bet karaliaus buta savo vasarnamyj, jo vieton minia sveikino užrubežio reikalų ministerį Sonnino.

Berlinas. Nors Amerikos nota nebuvo oficiališkai Vokietijos laikraščiams paduota, bet jie paduoda jos turinį sulyg privatiškų telegramų. Daugelis Berlino laikraščių išreiškia nuomonę, kad Amerikos reikalavimų Vokietija neišpildys. Laikraštis Lokal Anzeiger rašo, kad Vokietija ir toliaus ves karę taip, kaip ji vedė iki šiolei.

Rymas. Riaušės prieš austrus mieste Triest auga. Sunkios kanuolės nuo forto Opicina tapo nukreiptos ant miesto ir prigrąsinta miestą bombarduoti, bet tas riaušių sulaikyti negalėjo.

Amunicijos krautuvės vietose San Sabba ir Basovizza tapo paslaptingu budu išsprogdintos.

Lisbonas, Portugalijoj. Revoliucija Portugalijos sostinėj Lisbon verda pilnu siautimu. Miesto gatvėse eina mušlai, o kariški laivai bombarduoja miestą nuo jurių. Daugiaus šimto ypatų tapo užmušta, tame skaitliuje keletas ispanų.

Ispaniški mušio laivai Espana ir Rio de la Plata atvyko į Lisboną. Joao Chagas, naujos ministerijos vadas, tapo pašautas. Gegužio 17 d. revoliucijonieriai buvo lyg paėmę viršų po mušio, kuriame apie 200 tapo užmušta ir 500 sužeista, bet sekančią dieną republikoniškoji kariumenė vėl paėmė viršų ir užatakavo revoliucijonierius.

IŠ AMERIKOS.

NORI IŠ AMERIKOS IŠVYTI BUVUSĮ VOKIETIJOS MINISTERĮ.

Washington, D. C. Draugiški prietikiai, koki pirma tarp Amerikos ir Vokietijos buvo, po paskandinimui garlaivio Lusitania pradeda gesti. Nesenai Amerikon atkako iš Vokietijos buvęs jos kolionijų ministeris Dr. Bernhardt Dernburg ir čia sėjo neramumą ir agitavo tarp Amerikos vokiečių. Todėl norima jam patarti iš Amerikos išvažiuoti ne triukšmo, jeigu nenori, kad butų su prievarta išvytas kaipo nepageidaujamas svetimtautis. Tuom tarpu valdžia užklaus vokiško ambasadoriaus, ko Dr. Dernburg ieško Amerikoj. Sulyg 1798 metų teisų Amerika turi tiesą išvyti nepageidaujamus svetimtaučius taipjau, kaip tai gali daryti ir daro kiti civilizuoti kraštai, kaip tai daro ir Vokietija, kuri vienu rankos pamojimu iš Vokietijos išvijo 30,000 niekuom jai neprasikaltusių lenkų; tame ir lietuvių netruko.

NUSIBANKRUTINO BUVĘS MIESTO MAJORAS.

Milwaukee, Wis. Nusibankrutino čia buvęs miesto majoras David S. Rose. Skolų jis turi $37,513, o turtų tik už $36,400. Išmokėjus skolas, jeigu nieko iš turtų nepaslėpė, ne tik nieko jam neliks, bet liks skolos $1,113.

DARBININKŲ VADOVAI ATSAKOMYBĖN PATRAUKTI.

New York. Prisaikintojų teismas atsakomybėn patraukė 23 perdėtinius ir vadovus audėjų organizacijos. Jiems primeta užmušystą, užpuolimus, riaušių kėlimą, prigavystes, besistengimą melagystėmis išspausti pinigų nuo fabrikantų. Atsakomybėn patraukta ir 11 profesionalių mušeikų, kuriuos buk unijos viršininkai samdė prašalinimui negeistinų jiems asmenų. Prasižengimai, už kuriuos tuos žmones teisman patraukė, buvę papildyti laike didžiojo audėjų streiko 1910 metuose, taipgi 1913 ir 1914 metuose.

VOKIŠKAS AGITATORIUS APLEIDŽIA SUV. VALSTIJAS.

Washingtonas. Dr. Dernburg, kuris keliavo po Ameriką ir kurį vadinta čia privatišku kaizerio atstovu, sakoma pasiryžo netrukus iš Amerikos išvažiuoti. Mat pasirodė daug reikalavimų, kad Amerikos valdžia jį išvytų iš Amerikos, nes jis savo vokiška agitacija perdaug erzina Amerikos gyventojus.

KRATOS VOKIŠKUOSE LAIVUOSE.

New York. Muitinės 70 inspektorių ir 4 inžinieriai gavo prisakymą padaryti kratas stovinčių prie Hoboken vokiškų ir austrų laivų persitikrinimui, ar jie netari sprogstančių medegų ir ginklų. Pirmiausia pradėjo jie savo darbą nuo Hamburgo kompanijos laivo "Vaterland," paskui tą patį padarė ant Bremos garlaivio George Washington. Vokiškų kompanijų atstovai mėgino kratai pasipriešinti, bet tas negelbėjo Iškračius sekančius vokiškus garlaivius: Vaterland, President Lincoln, Pennsylvania, Bohemia, Prinz Joachim, George Washington, Kaizer Wilhelm II, Kaizer Wilhelm der Grosse, Prinz Eitel Friedrich, Grosser Kurfucist, Princess Irene ir Barbarosa, nieko uždrausto nerasta.

PERŽVALGA AMERIKOS KARIŠKO LAIVYNO.

New York. Parodymui svietui, jog Amerikos laivynas karėn yra prirengtas, prezidentas atliko laivyno peržvalgą. Hudson upėj surinkta buvo apie 50 visokio typo Suvienytų Valstijų kariškų laivų ir juos peržiurėjo prezidentas Wilson.

TURBUT NETEISINGAS PASKALAS.

New York. Paplito čia paskalas, buk vokiški agentai mėgino, paskandinę seną, akmenų prikrautą laivą suvisu užtvenkti įtaką upės St. Laurino. Vokiečių mierius vienok susekė Kanados valdžia ir tai padaryti neleido.

EX-PREZIDENTO ROOSEVELTO NUOMONĖ APIE KARĖS KONTRABANDĄ.

Buvęs Suvienytų Valstijų prezidentas Roosevelt, geriau už kitus pažįstantis Vokietiją, nes lankė Leipzigo universitetą, paklaustas, kaip žiuri į gabenimą iš Amerikos ginklų karę vedančioms Europos tautoms, atsakė: Jeigu išgabenti ginklai butų vartojami tolimesniam naikinimui Belgijos ir jos pavergimui, arba naikinimui kitų tautų, ginančių civilizaciją, tai butų darbas nedoras ir neteisingas tokiems tikslams leisti gabenti ginklus. Jeigu vienok suvartojami išliuosavimui Belgijos nuo žiaurių užpuolikų ir atkeršijimui jiems už gyvastį ir kentėjimus beginklių Belgijos gyventojų, tai gabenimas apgynimui skriaudžiamų yra doras ir teisingas darbas, kad talkininkai galėtų už prasižengimus nubausti vokiečius. Negalima vienok gabenti ginklų žudantiems nekaltas moteris ir amerikonų vaikus, laivais keliaujančius. Toki darbai yra baisesni už pačią karę.

Taip kalba Roosevelt, nors jį vokiečiai Vokietijos draugu laikė; dabar, turbut, į jį vokiečiai labai neprielankiai žiuri, bet jam vokiečių prielankumas, matyt, mažai rupi.

AMERIKA IR VOKIETIJA.

Dėl paskandinimo laivo Lusitania su kuriuom žuvo taip daug amerikonų, suerzinti Suvienytų Valstijų gyventojai negali iki šiol nusiraminti. Kai-kurių valstijų legislaturos pritaria kiekvienam prezidento darbui, kad tik jis apgynimui Amerikos garbės ką nors darytų. Legisliatura Tennessee valstijos apreiškė vardu valstijos gyventojų, kad jeigu kils karė su Vokietija, tai valstija karei duos kareivius ir pinigus, ir rems visame prezidentą. Tuli ministeriai mano, kad priderėtų konfiskuoti visus, kur nors Suv. Valstijų portuose esančius vokiškus laivus. Bet tas reikštų karės pradėjimą, o karės bijosi prezidentas Wilson, o dar labjau užsienių ministeris Bryan. Buvęs Suvienytų Valstijų prezidentas Roosevelt smarkiai peikia Vokietiją, o dar labjau prezidentą Wilsoną už jo bailumą ir neveiklumą. Kaip rodosi, jeigu Roosevelto rankose butų valdžia, jis karės nenusigąstų ir drąsiau su Vokietija elgtųsi ir gal butų ką nors tokio padaręs, kas karę suskubintų.

UPPER—GUARDING BRITISH LEGATION in PEKING.. LOWER—CHINESE SOLDIERS.

PRIE KRIZISO TARP JAPONIJOS IR CHINŲ.

Viršuje—anglų jureiviai ant sargybos prie Anglijos ambasados Pekine. Apačioj—typai chiniškų kareivių. Santikiai tarp Chinų ir Japonijos pastaraja savaite sušvelnėjo.

VOKIEČIAI PRIIMA SUV. VALSTIJŲ PILIETYSTĘ.

New York. Gyvenanti čia vokiečiai atsišaukia į teismus, reikalaudami pilietystės popierų, nes bijosi, kad, kilus karei, jų iš čia neišvytų, arba kad nepradėtų mušti, kaip tai daro Anglijoj arba Italijoj ir angliškose kolionijose. Egzaminuojantis vokiečius prokuratorius užtikrina, jog nuo paskandinimo garlaivio Lusitania atsišaukia 300% daugiau vokiečių, jieškančių pilietystės popierų, negu pirma.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Detroit, Mich.** Pasibaigė čia streikai tarnaujančių ant gatvinių karų.

¶ **Canada.** Rusija Kanadoj, dirbtuvėse Canadian Car and Foundry Co. užsakė ginklų ir amunicijos už 33 milionus doliarių.

¶ **Calumet, Mich.** Calumet & Hecla Mining Co. apreiškė savo vario kasyklų 10,000 darbininkų, jog tarp jų išdalys pusę milono doliarių už tai, kad jie sutiko dirbti už numažintą užmokesnį. Bet tos kompanijos kasyklose, turbut ne iš gero, kilo streikai, ir ilgai jie traukėsi.

IŠ VISUR.

|| Sulyg žinių, atėjusių iš Lisbono, Portugalijos sostinės, Portugalijoj pradėjo siausti smarki revoliucija. Miestas Lisbona, Portugalijos republikos sostinė, sakoma, pakliuvo į revoliucijonierių rankas ir kariumenė nepajiegia nieko padaryti. Revoliuciją, sakoma, pradėjo Portugalijos jureiviai, kurie anot žinių, pradėjo miestą Lisboną bombarduoti nuo laivų. Miesto gatvėse tarp revoliucijonierių ir ištikimos valdžiai kariumenės buvo mušių, laike kurių pusėtinas skaitlius žmonių užmušta.

Kituose Portugalijos miestuose taipgi prasidėjo revoliucija, kuri, sakoma, gali išsivystyti į naminę karę.

* *

Portugalija prieš kelis metus pavirto į republiką, bet nuo to laiko pilnos ramybės joje nebuvo. Įvairios partijos tarp savęs intrigavo ir keletą sykių jau buvo žinių apie "revoliucijas." Paskutinieji pranešimai parodo, kad galų-gale pradėta lieti kraujas. Išpradžių manyta, kad šita revoliucija sukelta yra monarchistų, kurie yra neužganėdinti republika ir nori sugrąžinti išvytąjį karalių. Telegramai vienok pranešė, kad šita revoliucija—tai kova tarp dviejų partijų, kurios negali pasidalinti valdžia. Matyt, kad Portugalijoj gali išeiti taip, kaip dabar Mexikoj.

|| Kadangi pabėgusiems nuo karės baisenybių iš Galicijos lenkams Austrijoj sunku uždarbį rasti, tai 800 nužudžiusių savo ukes lenkų kaimiečių keliauja Švedijon, kur jie ras darbą prie laukų apdirbimo, nes tokių darbininkų Švedijoj trukšta.

|| Vilniuje, kaip paduoda laikraščio "Viečerniaja Gazeta," policija renka nuo prekėjų ir pramonininkų pasižadėjimus, kad jie neduos pas save darbo nei vienam piliečiui tų kraštų, kurie su Rusija veda karę, taigi piliečiams Vokietijos, Austrijos ir Turkijos.

|| Vokietijoj, mieste Leipzig, pasimirė vienas iš geresnių ir teisingesnių, nepersiėmusių vien vokiečių dvasia vokiškų istorikų, universiteto profesorius Dr. Karl Lambrecht. Jis buvo jau senas; gimęs 1836 metuose; prigulėjo prie senosios gadynės Vokietijos mokslinčių.

|| Anglijoj traukiasi toliau vokiečių mušimas; muša ten vokiečius naikina jų nuosavybę, vistiek, ar jie yra Anglijos ar Vokietijos piliečiai. Kur tik ant gatvės pasirodo vokietis, tuoj žmonių minios jį užpuola ir muša. Policija neįstengia užpultus apginti, nes daugeliui policistų karėn išėjus, tarnystoj likusių neužtenka ramumą užlaikyti. Panašią vokiečių mušimai ir jų nuosavybių naikinimai buvo ir kituose Anglijos miestuose. Vieną tik dieną Anglijoj išnaikinta 5,000 vokiečiams prigulinčių namų.

|| Belgijos general-gubernatorius visuose vokiečių užimtuose Belgijos kraštuose uždraudė dainuoti francuzų hymną Marsalietę. Už dainavimą skiria didelės bausmes.

|| Varšavos laikraščiai garsina, jog Rusijos valdžia leido lenkams įsteigti Lenkijoj privatišką lenkišką universitetą. Išpradžių leido įsteigti istorišką ir gamtos mokslų fakultetus. Prieš karę Rusijos valdžia uždarė net privatiškas pradines lenkiškas mokyklas.

|| Londone sustreikavo tarnaujanti ant gatvinių karų. Tarnaujanti reikalauja, kol traukiasi karė, pridėti prie jų algų 15% daugiau, o tą jų reikalavimą atmesta, nors laike karės viskas mieste pabrango. Iš 1,500 karų bėgioja tik 40.

|| Pietinės Afrikos angliškose valdybose gyventojų minios išnaikino vokiečiams prigulinčios nuosavybės už 5 milionus doliarių. Mieste Cape Town neliko nei vieno vokiečiams prigulėjusio hotelio, nei dirbtuvės.

|| Mexikoj, apielinkėse Esperanza, sukilo indijonai Yaqui giminės prieš baltspalvius. Dideli jų pulkai apgulime laiko 50 amerikonų. Prieš juos pasiųsta generolo Losa kariumenė susideda taipgi iš indijonų, todėl ant jų užsitikėti negalima.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ MILWAUKEE, WIS.

SLA. kuopos susirinkimas. Gegužio 9 d. buvo vietinės SLA. 177-tos kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame pakelta ir nutarta eilė svarbių reikalų. Kuopos pirmininkas, p. J. S. Vitkus, pakėlė klausimą apie ponios Šliupienės sumanymą dėlei drabužių rinkimo nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Šį sumanymą kuopa pasirodė remianti, ir dalyku rupintis likosi išrinktas komitetas iš pp. K. Barausko ir J. Rutkaus. Tikimasi, kad vietos lietuviai parems gražųjį sumanymą. Kuopa nutarė rengti šeimyniską pikniką, kaip tik oras daugiau atšils. Pikniko rengimu rupintis išrinkta pp. G. Matulis ir J. Butkus. Padaryta eilė kitų svarbių nutarimų.

Paprastai po kiekvieno kuopos susirinkimo buva ginčai, paskaitos ar kas panašaus. Šį kartą buvo prakalbos. Kalbėjo iš Chicagos atvykęs svetys, p. J. Strimaitis, apie Lietuvos padėjimą bei ateitį ir apie dabartinės karės pasibaigimą.

Šioji kuopa turi gražų burėlį narių ir gerai gyvuoja. Vietos lietuviai ja įdomauja, bet spartesniam rašymuisi prie kuopos kenkia stoka darbų.

Pašešupio Karklas.

IŠ SIOUX CITY, IA.

Nesusipratimai. Dėlei SLA. 4-tos kuopos parengto praeitą mėnesį vakarėlio tarp vietos lietuvių iškilo nesusipratimų. Vaidinta "Pirmas Degtindaris," kurio vaidinimas pavyko. Vaidiniman, kaip žinoma, ineina velnias. Tas kai-kuriems vietos lietuviams nepatiko, ir prasidėjo užsipuldinėjimai. Reikėtų daugiau susiprasti ir už tokius menkniekius nesipešti tarp savęs.

Kelmino Pempė.

IŠ GILBERTON, PA.

Užmušė kasyklose. Anglių kasyklose likosi užmuštas Andrius Pečiulaitis, 23 metų. Jisai trįs metai iš Lietuvos.

IŠ SHAMOKIN, PA.

Sudegė viešbutis. Sudegė Juozo Kobilaičio viešbutis (hotelis) Springfielde. Manoma, kad tyčiomis padėgta. Jauna Kobilaičio duktė pažadino miegojusią šeimyną ir tokiu budu išgelbėjo nuo sudegimo.

IŠ WORCESTER, MASS.

Mirė. Po operacijai nuo apendicitiso mirė Jonas Balnius. Paėjo iš Kaimelių, Kidulių valsčiaus, Naumiesčio pav., Suvalkų gub.

IŠ SPRINGFIELD, O.

Mirė. Pasimirė čia Vincas Venzelis, 30 metų. Jisai buvo gerai tarp vietos lietuvių žinomas, ramaus budo žmogus. Paėjo iš Sartininkų kaimo ir valsčiaus, Raseinių pav., Kauno gub. Lietuvoje paliko tėvus, brolį Joną ir seserį Oną; čia Amerikoje—brolius Juozą (Springfield, O.) ir Petrą (Indianapolis, Ind.). Likosi palaidotas airių-vokiečių kapinėse su bažnytinėmis apeigmis brolio Juozo lėšomis. Pilnesnių žinių galima gauti jas Juozą Venzelį, 418 Central av., Springfield, O.

J. Ven. ir J. Jarušaitis.

IŠ BINGHAMPTON, N. Y.

Vakaras. Vietinės šv. Juoz. dr-tės jiegomis buvo suruoštas vakaras, kame vaidinta trįs veikalai: "Leiba ir Dzukas," "Žydas Statinėje" ir "Trįs Mylimos." Vaidinimas pavyko. Žmonių buvo apie 200 suvirš.

Gegužio 30 d. parapija rengia pikniką.

P. Gindrenas.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Draugijos Skyriaus Įkurimas. Šiomis dienomis viešėjo pas mus atsilankęs iš Chicago, Ill., kun. Kudirka, kuris panedėlyj, gegužio 10 d., pobažnytinėj svetainėj laikė trumpą prakalbėlę, aiškindamas susitvėrusią ir gyvuojančią L. R. K. spaudos draugiją. Kalbėtojas, nors trumpai, bet suprantančiai, paaiškinęs draugijos tikslą, ragino vietinius lietuvius čia pat So. Omahoje sutverti minėtos draugijos kuopą. Užklausus kalbėtojui susirinkusiųjų, ar jie nori įsteigti tokią kuopą, ir paraginus, kad norintieji pakeltų rankas, iš publikos apie penkios ypatos parodė savo norą steigti tokią kuopą. Pagaliaus buvo prieita prie rinkimo valdybos, kuri išrinkta iš trijų ypatų: pirmininko, raštininko ir iždininko. Valdyba, užėmusi savo vietas, pradėjo kviesti publiką rašytis kuopon, bet pasekmės buvo visai menkos: tiktai vienas teprisirašė. Pradžia visai nekokia. Nors kalbėtojas aiškino, kad tai esą labai naudinga ir kiekvienam privalu priklausyti prie tos draugijos, nes už vieną per metus išmokėtą doliarį kiekvienas narys gausiąs dviejų doliarių vertės knygų ir kunigas kas metai atlaikysiąs mišias už sveikatą gyvų ir dušias mirusiųjų draugystės narių,—taigi esą taip, kad geriau niekur negalį buti,—tačiaus, pagalvojus apie tą draugiją rimčiau ir paėmus atydon tai, kad minėtoj draugijoj vadovauja vieni klerikalai ir draugija yra grynai klerikališka su aiškiai matomu tikslu, prieini prie išvedimo, kad toji draugija, nors jinai skelbiasi platinanti apšvietą, nėra tokia, kurią galima butų remti. Amerikos lietuviai turi savą nuo senai gyvuojančią Tėvynės Mylėtojų Draugiją, kurioje tiktai už 60 centų narys gauna kas metas daugiau negu dvigubai tiek vertės knygų. Taigi mokestis yra visai maža ir už tą mažą mokestį nariai gauna daugiau naudos. Priegto, Tėv. Myl. Draugija yra įkurta tam, kad platinus tyrą apšvietą. Jos tikslas yra visiems žinomas, aiškus ir garbingas. Pati TMD. iki šiol daug nuveikė Amerikos lietuvių tarpe ir jokiu blogu darbu, jokiu klaidingu žingsniu nėra susitepusi savo vardo. Naujoji gi draugija, kurią kun. Kudirka piršo So. Omahos lietuviams yra įsteigta, kad išplatinus klerikalų įtekmę žmonėse. Naujoji draugija nori užstoti kelią T. M. Dr-jai ir užkenkti šios naudingam darbui. Todėl So. Omahos ir podraug visos Amerikos lietuviai, kurių dauguma aiškiai nenori klerikalų viešpatavimo musų gyvenime, turi vieną atsakymą į visus piršimus stoti į lenktyniuojančias su TMD. draugijas: stoti eilėn TMD. Draugijoje ir visiems dirbti, kad šioji musų draugija dar labjau išbujotų negu kad ikišiolei ir kad jos teikiamoji mums nauda ir tyra, o ne per klerikalizmo rėtį praleista apšvieta pasiektų kiekvieną lietuvišką grintelę.

S. Omahietis.

Tarp lietuvių jieškoma plėšikų gaujos. Apie užšautąjį Butkų. Jau pora metų, kaip čia siaučia karų (vagonų) plėšimas. Ypač daug nuo tų plėšikų veikimo kenčia Burlington geležinkelio tavorų karai. Kas yra toji plėšikų gauja, kas ją sudaro, kas yra dažnių plėšimų kaltininku—nežinia. Iš nuolatinių plėšimų tačiaus matyt, kad tai organizuotas, sutvarkytas veikimas. Sunku pasakyti, kad tąją plėšikų gaują sudarytų lietuviai. Vienok tos gaujos veikimas jaučiasi lietuvių tarpe. Plėšikų įtekmė tarp lietuvių pasirodo esanti taip didelė, kad niekas iš pačių lietuvių nedrįsta pasipriešinti tam nelemtam veikimui. Sakoma, kad plėšikai turį reikalų su lietuviais, kuriems jie parduodą numažintomis kainomis (buk net tris kartus pigiau) priplėštuosius daiktus. Musų žmonelės, kurių nevienas yra dideliai pavarges, tiktai džiaugiasi, gaudami pirkti taip pigiai. Nevieną kartą vietos klebonas, kun. J. Jonaitis, iš sakyklos draudė lietuvius, kad nepirktų vogtų daiktų. Žmonės, sakoma, to draudimo neklausą ir toliaus iš plėšikų perką vogtuosius daiktus.

Tariamasai plėšikų artumas su vietos lietuviais atkreipė į save pavogtųjų daiktų savininkų atydą, ir to pasekmėje buvo padarytas čielas "oblavas" tarp lietuvių. "Ablavas" pasibaigęs tuom, kad pas kai-kuriuos lietuvius rasta maišai, pilni prikrauti matomai vogtų čeverykų. Lietuviai, pas kuriuos rasta panašus daiktai, pateko belangėn. Tarp kaltų, suprantama, galėjo ten pat patekti vienas-kitas ir visai nekaltas lietuvis. Sakoma, lietuviai nukentėję iš savo pačių priežasties. Vienas kitą,—iš pavydo, piktumo ir kitokių priežasčių,—išdavinėję.

Kadangi plėšikai turi nemažai reikalų su lietuviais, tai menama, kad ir pati gauja susideda iš lietuvių. Kalbama, buk lietuvių-plėšikų vadovu esąs anglas. Burlingtono geležinkelis yra nusamdęs specialius policistus, kad kaip nors apsaugojus karus nuo tų plėšikų. Sakoma, tarp pačių plėšikų įvykę kivirčų dėlei užgrobto turto pasidalinimo, ir jie vienas kitą išdavinėję. Kaip ten ištikrųjų yra—nežinia. Plėšimas tačiaus varoma toliaus.

Matomai, sąryšyje su šių plėšikų veikimu neteko gyvasties ir lietuvis Jonas Butkus, apie kurio nušovimą gegužio pradžioje prie Burlingto geležinkelio "Lietuvoje" jau buvo rašyta. Spėjama, kad Burlington geležinkelio nusamdytieji specialiai policistai per nesusipratimą ar klaidą nušovė vėlionį

Mat policistams buvę duoti griežti įsakymai. Butkus gi su anglu pažįstamų ėjęs šale geležinkelio naktes laiku. Jonas Butkus, budamas So. Omaha ligonbutyje, užvedė bylą, pajieškodamas iš Burlington geležinkelio ir vieno detektyvų, esančių geležinkelio tarnyboj, $25,000 nuostolių. Butkus prieš mirtį tvirtino, kad detektyvas be jokio persergėjimo šovęs į jį gegužio 2 d. naktį apie 1:30 val. Pats Butkus tvirtino, kad jisai tris valandas išgulėjęs nušautas Burlington geležinkelio jarduose. Manoma, kad tasai gulėjimas prisidėjęs prie Butkaus mirties. Butkus prieš mirsiant sakė, kad jam reikėję pereiti per geležinkelį, idant savo namų pasiekus. Beeinant jam su minėtuoju anglu greta geležinkelio, koksai tai vyras tylomis prislinkęs. Pradėjus abiem ėjusiem bėgti, Butkus buvęs nušautas. Įtartas detektyvas užsigynė nešovęs į Butkų. "Jury" savo tardyme negalėjusi sužinoti, kas nušovė Joną Butkų. Pastebėtina, kad tardyman neatvyko nei vienas policistų, tarnaujančių geležinkeliui. Buvo paaiškinta, buk visi specialiai policistai tuom tarpu nesą mieste.

Kas-žin, ar nebus surasta, kas nušovė lietuvį? Niekas nebuvo suareštuotas dėlei Butkaus nušovimo. Vėlionis Butkus buvo 26 metų amžiaus ir nevedęs.

Žilvitis.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Konservatorijos mokinių koncertas ir "Gabijos" vaidinimas. Gegužio 9 d. Lietuvių Salėje buvo So. Boston'o lietuvių konservatorijos mokinių jiegomis atliktas koncertas, prie kurio prikergta "Gabijos" suvaidintasai "Consilium Facultatis." Dirigentu buvo gerb. M. Petrauskas. J. Kerdiejus gerai sudainavo "Už Šilingėlį," V. Federavičia—"Ko liudit, sveteliai," S. Mockus —"Saulelė Randona," p-lė O. Liutkevičiutė—"Temsta Dienelė," D. Antanavičia—"Oi, Aš Pakirsčiau," J. Varaitis—"Tykiai Nemunėlis Teka," K. Jurgeliunas —"Laivinę," K. Karbauskas—"Svajonę." Duetą "Skambančios Stygos" atliko J. Varaitis ir D. Antanavičia. Koncerto pabaigoje A. Liutkevičiukas ir B. Valaitis skambino ant piano ir J. Ragašius patiekė solo.

Vis tai lietuvių konservatorijos mokiniai. Kaipo mokiniai, savo numerius jie atliko gerai. Stebėtis reikia, kad taip trumpu laiku mokiniai spėjo išsilavinti iki tokio laipsnio. Ypatingai atsižymėjo su savo korneto solo J. Dragašius, kuris pasirodė esąs gabiu muzikantu. Šio koncerto pasisekimas —tai gerb. Petrausko, musų kompozitoriaus ir konservatorijos vedėjo, darbo vaisius. Jam visuomenė gali tarti nuoširdų ačiu už musų jaunuomenės vedimą tokiu gražiu, prakilniu taku ir už varymą darbo, kurisai plėčia tikrą kulturą Amerikos lietuvių tarpe.

Koncertą užbaigus, "Gabijos" aktoriai vaidino "Consilium Facultatis." Veikalas vaidinta jau antru kartu. Kaip pirmu kartu, taip ir antruoju gabieji aktoriai parodė savo talentus. Ypač gerai pavyko rolės S. Vitaičiui ir J. Kerdiejui.

Suglaudžiant viską kruvon, vakaras yra skaitytinas gerai nusisekusiu. Žmonių buvo apie 300.

Gegužio pabaigoje "Gabija" mano statyti "Tamsta" ir "Šienapjutę." Dabar mokinamasi "Vestuves." Dirbama sparčiai. Repeticijos daroma 4 kartus į savaitę. Veikalą žadama neužilgo pastatyti scenoje. Bostono lietuvių jaunimas uoliai darbuojasi ir užsitarnauja karšto paskatinimo žodelį.

Naris.

IŠ GIRARDVILLE, PA.

Suėmė už suvažinėjimą. Petras Močaitis, vietos gyventojas, pirmiaus buvęs saliunininku Mahanoy City, Pa., buvo suimtas ir nubaustas pinigiškai už tai, kad suvažinėjo mažą vaiką Mahanoy'juje ir nesustojo. Policija pasivijusi jį arti Fountain Springs, Pa.

P. F

IŠ HAVERHILL, MASS.

Moterų vakaras. Gegužio 9 d. Šv. P. Motinos Dievo Moterų Draugystės jiegomis buvo suvaidinti du veikalai: "Katriutės Gintarai" ir "Milionai Vandenyje." Vaidinta buvo Lietuvių Gedimino Kliubo svetainėje. Visas roles atliko pačios moterįs, nesikviesdamos vyrų nei vyriškoms rolėms. Reikia pripažinti, kad vaidinimas joms gerai pavyko. Ypač poniai M. Kazlauskienei pavyko jos vyriška rolė. Vaidinime dalyvavo sekančios ypatos: A. Latkauskiutė, O. Masiutė, E. Radzevičienė, O. Kazlauskiutė, J. Pauliukoniutė, V. Čibirkiutė, M. Liseckiutė ir k. Žmonių atsilankė apie 300. Vakaro pelnas buvo skiriamas naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių. Visas vakaras gerai pavyko. Nemalonu išskyrimą tiktai darė tulos moters monoliogas.

Šio miesto moterįs ir merginos lietuvės pasirodo daug veiklesnės už vyrus. Moterų draugija trumpu laiku parengė jau du vakaru, tuom tarpu kaip vyrai nieko. Vyrai, kur pasidėjote?

Lawrenciškis.

IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Vėlionio Žebrio vieton. Vieton vėlionio kun. J. Žebrio, kurisai likosi vasario 9 d. šių metų užmuštas klebonijoje savo parapijos, vyskupas paskyrė klebonu kun. Edvardą Grikį nauju vietinės šv. Andriejaus lietuvių parapijos. Kun. Grikis yra gimęs Shenandoah, Pa. Mokslą ėjo mokslainėse Hartford, Conn., ir Brighton, Mass. Seminariją baigė Orchard Lake, Mich.

L. Savickas.

IŠ CLEVELAND, OHIO.

Rusiškų agentų apsilankymas. Rusų valdžios agentai atsilankė kai-kuriose vietinėse dirbtuvėse. Atsilankymo tikslu buvo užsakymų davimas padirbdinimui šrapnelių, automobilių, žiuronų ir kitų daiktų, reikalingų karės tikslams. Warner & Swasey Co. žiuronų dirbtuvė, 5804 Carnegie ave., dėlei didelių užsakymų stato net naujus tuomlaikinius triobėsius dirbtuvėms. National Lead Co., Champlain ave., sakoma, gavusi orderį padirbdinti 600 tonų (1,200,000 svarų) kulkų. Kompanija padaranti po 20 tonų kasdien. Yra pranešimų ir apie kitus orderius.

C. P.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Įvairumai. Vietos lietuvių draugijos užpyko ant socialistų, kuriuos išmetė iš komiteto nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje šelpti. Už tai reikia nukęsti tautiečiams, ypač per "Laisvę" ir "Keleivį."

* *

J. Arlauskas, valgomų daiktų krautuvės savininkas, "subytino" visus Lanwrence'o lietuvius biznierius—paaukavo $100 nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Tikimasi, kad kiti vietos lietuviai biznieriai nenorės pasiliktl užpakalyje. Negražu butų pasilikus.

* *

Draugijos ir žada po šimtinę. Socialistai išguiti. Nėra kam kivirčų kelti. Draugijoms tat privalu butų neužsimiršti išpildyti savo prižadą. Priegto, reiktų atsiminti teisingus žodžius: kas bėdoje duoda greitai, duoda dvigubai.

Menama, kad Lauwence'o lietuviai surinks aukų nukentėjusiems nuo karės apie $2,000. Butų gerai, kas tas spėjimas įvyktų, net su gera uodega.

* *

Pas mus vestuvių ir krikštynų buna po kelias kas savaitė. Pinigų nemažai praleidžiama visokiems menkniekiams. Kas-žin, ar negerai butų atsiminus parinkti aukų savo tėvams, giminėms ir tautiečiams, kuriuos dabartinėji karė taip sunkiai nuskraudė? Vėjais metami pinigai eitų kruvinai reikalingam darbui.

* *

Nevienas čia mėgsta raginti kitus aukauti nukentėjusiems. Patįs apie save užmiršta, tartum už raginimą paliuosuojami nuo reikalingumo aukauti. Tokiems ragintojams reikėtų turėti omenyje štai kas: raginimas yra gražus dalykas, bet raginimais alkanų nepapenėsi; dvigubai brangesnis ir sektinesnis bus raginimas, jeigu jį paremsi ir savo skatiku. Liežuviu moka kiekvienas tarškėti. Tikras vyras moka pasakyti ir prirodyti, kad netuščia jo kalba.

* *

Darbai eina silpnai. Daug žmonių be darbo.

Amerikonė.

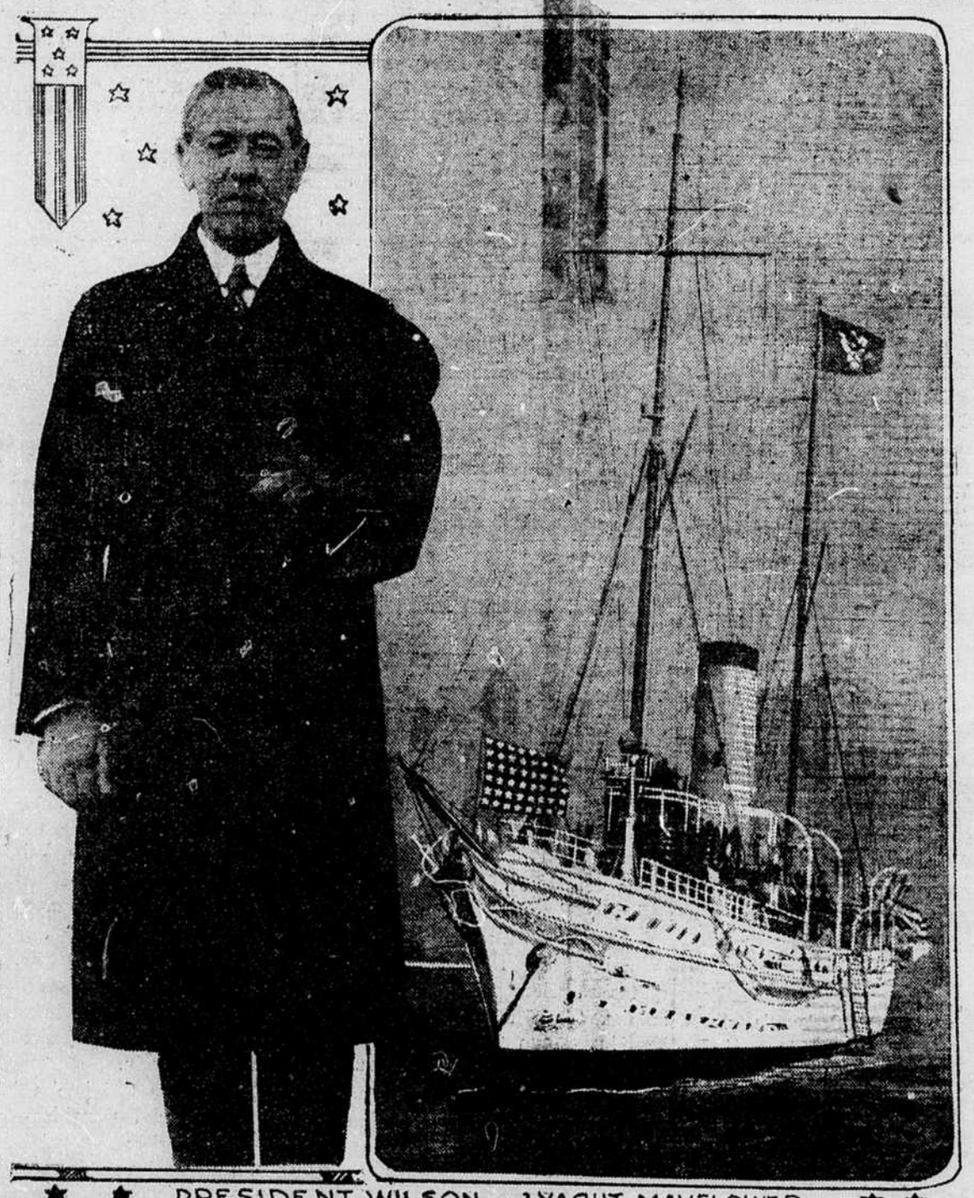

WILSONAS IR PREZIDENTO LAIVAS.

Prezidentas Wilsonas šią savaitę peržiurinėjo didelį Amerikos kariškę laivyną ties New Yorku. Dabar, kuomet tarp Amerikos ir Vokietijos iškilo ginčai, žmonės ypatingai daug atydos atkreipia į laivyną, kuris yra vienatiniu Amerikos apsigynimu nuo priešo.

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Uolus darbavimasis nukentėjusių naudai. Balandžio 25 dieną Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugystė buvo surengusi gražų vakarą naudai nukentėjusių nuo karės musų brolių Lietuvoje. Buvo vaidinta keturių veiksmų komediją "Vagis." Aktoriai savo roles atliko gerai. Publika matomai likosi užganėdinta. Delnų plojimo vaidintojams nesigailėta. Buvo p. V. Bazilausko dekliamuotas monoliogas, kuris gerai atlikta. Dar Dovmontas ir p-lė O. Ačiutė patiekė duetą. Pabaigoje Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugystės choras sudainavo keletą dainelių. Žmonių buvo pusėtinai, ir visi ramiai užsilaikė.

Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugystė sparčiai darbuojasi. Dar nėra nei metų laiko, kai gyvuoja draugija, o jinai nemažai yra jau pasidarbavusi vakarų rengime ir rinkime aukų nukentėjusiems Lietuvoje.

Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugystė buvo padariusi nutarimą rinkti aukas, vaikščiojant po stubas. Aukų rinkikais paskirta sekanti asmenįs: J. Urbelis, M. Kerbelis, M. Dovmontas, V. Daučiunas, V. Rusilas, A. Petrila, S. Ambrasas; iš merginų: p-lė B. Dovmončiutė, S. Rensevičiutė, B. Vidikšiutė ir V. Grinsevičiutė. Daug darbo ir vargo rinkikams ir rinkikėms teko patirti, kol visi kampeliai buvo iškopinėti. Visokių žmonių užeiti teko. Aukų rinkikai ir rinkikės su pasišventimu dirbo savo nukentėjusių brolių naudai. Surinkta aukų tarp lietuvių išviso $140.30.

Dabar minėtoji draugystė turi surinkus, skaitant vaidinimo pelną ir aukarinkių rinkliavą, išviso $474 su centais. Lietuvon Dr. J. Basanavičiaus vardu išleista $314. Kaip girdėtis, toji draugystė žada ir toliaus darbuotis tėvynės labui. Gegužio 23 d. žadama vėl rengti vakarą, kurio pelnas bus skiriamas naudai nukentėjusių nuo karės.

Gegužio 29 d. Fort Johnson parke rengiama piknikas tuom pačiu nukentėjusių šelpimo tikslu.

Smagu matyti Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugystę taip darbuojanties prakilniam tikslui. Geros kloties jai ir vietos jaunimui darbuotis gražioje ir naudingoje dirvoje. Tokiu veikimu užsitarnaujama pagarba.

V. S. D.

IŠ GLASGOW, ŠKOTIJOJE.

7 metai katorgos lietuviui. "Išeivių Draugas" praneša, kad jaunas lietuvis Stanislovas Zatorius, Škotijon atkeliavęs 8 metai atgal ir 1913 m. buvęs Amerikoje, likosi Edinburgh'o High Court'o nubaustas septyniais metais katorgos už sužeidimą tulo ruso, kurisai paskui iš to miręs.

IŠ LIETUVOS.

VOKIEČIAI SEINUOSE.

Pirmą kartą vokiečiai atsilankė Seinuose dar pernai rudenį. Apie tai, rodos, buvo šiek-tiek laikraščiuose rašyta, taigi daugelis skaitytojų apie tai gal žino. Bet tada vokiečiai neilgai buvo Seinuose, nespėjo įvarginti žmonių, tai greit apie juos ir užmiršo.

Šįmet vėl susilaukė seiniečiai neprašytų svečių. Tik šį kartą tie svečiai buvo daug žiauresni, ir ne taip greitai Seinai nuo jų nusikratė. Ir Dieve duok, kad jau nereiktų jų daugiau vaišinti.

Šįmet vokiečiai užėmė Seinus sausio 31 (vasario 13) dieną. Mušio beveik jokio nebuvo, nes nei neturėjo su kuo muštis. (Čia keletas eilučių išbraukta kariško cenzoriaus. Red.).

Sustabdę ir paėmę ant plianto (vėl cenzoriaus išbraukta) vokiečiai šukaudami įlėkė į miestą. Apžiurėjo, ar nėra kur pasislėpusių rusų, ir tuojaus pradėjo patįs šeimyninkauti. Pirmiausia pasijieškojo sau kambarių. Keli jų aficierai vaikščiojo po miestelį ir kur jiems patiko, ten rašė kreida ant durių ir žmonėms iš tų kambarių reikėjo išsikraustyti. Už kelių dienų užėmė kunigų namą ir beveik visą klerikų seminariją. Bažnyčią ir-gi paėmė nelaisviams laikyti.

Prie Katedros Sukurė Ugnis.

Užėmę Seinus, vokiečiai ėmė traukti ant Gardino ir Augustavo. Seinuose kasdien budavo nepaprastas triukšmas. Rinka ir gatvės knibždėte knibždėjo nuo žmonių, arklių, automobilių ir kitokių pabuklų. Net ant šventoriaus pristatė arklių, privarė vežimų. Pas bažnyčią, prie pačios sienos prusai kureno ugnį, virė valgį. Bažnyčios siena apruko, pajuodo kaip pečiaus kakta.

Vokiečiai ėjo greitai, mažai su savim maisto teturėjo, taigi viską imdavo, plėšdavo nuo aplinkinių gyventojų. Žmonės tuoj pasijuto be arklių, be karvių, be pašaro ir be maisto. Gerai, kad dar rugių nors likdavo, nes jų prusai neėmė, mat arkliams nesveika. Ėmė baimė, kad neužpultų badas.

Taigi nemažai visi nudžiugo, kuomet kartą pastebėjo, kad vokiečiai grįžta nuo Gardino ir rengiasi iš Seinų išsinešdinti. Buvo tai vasario 21 (kovo 6) d. Ir ištiesų prusai traukėsi. Vasario 22 dieną vos keli teliko miestelyj, o ant rytojaus vakare inėjo rusai. Mušio nei šį kartą nebuvo. Pašaudė truputį iš armotų ir tiek.

Mušis ties Seinais.

Liuosiau atsikvėpė seiniečiai. Nudžiugo mat išsibodėję svečius. Bet, dėja, pergreitas buvo jų džiaugsmas. Vasario 26 (kovo 11) dieną ištiko pas Seinus diktas mušis. Prasidėjo tuomi, kad vokiečiai ėmė bombarduoti seminariją ir bažnyčią. Ačiu Dievui, nei vienas šuvis nepataikė. Tik nuo trenksmo išbyrėjo daug langų. Į Seminarijos sodą įkrito apie 7 granatos. Tose vietose liko vien gana gilios duobės. Žemės nutėkšta per kelis sieksnius. Dar kelios tokios granatos krito ant šventoriaus ir už bažnyčios. Žmonių nesužeista. Paskui prasidėjo mušis, kuris tęsėsi kuone per naktį. Į žiemius nuo Seinų, netoli miesto yra giraitė. Pas ją stovėjo rusų armotos ir šaudė pro giraitę į kampą vakarų ir žiemių. Ten buvo prusų. Bet smarkiausias mušis buvo pačiame miškelyj.

Rusai vėl Pasitraukė.

Neramiai seiniečiai praleido tą naktį. Visus ėmė baimė, kad rytoj vėl neateitų vokiečiai. Taip ir atsitiko. Anksti rytą miestelis pasijuto vėl esąs jųjų rankose. Atsikartojo ta pati istorija kaip ir pirmą kartą—kambarių užėmimas, triukšmas ir judėjimas. Žmonės galutinai nusiminė. Gudresni ir turtingesni, pramatydami kas gali atsitikti, atėjus rusams, tuoj iš Seinų išdumė. Tie dabar džiaugėsi. O ant likusiųjų vargšų užkrito dar sunkesnė našta. Vokiečiai kuo toliau, tuo darėsi brangesni. Pareikalavo, kad iš viso miesto butų jiems šunešta variniai indai ir daiktai, paskui apgarsino, kad reiksią atiduoti visi valgomieji daiktai, visas maistas. Pasilikti sau leido labai mažai ir tai tokių daiktų, kurių žmonės paprastai daug neturi. Ačiu Dievui, kad visa tai neįvyko.

Uždėjo Kontribuciją ir Suareštavo Vyskupą.

Pagalios kovo 5 (18) dieną paliepė surinkti nuo Seinų gyventojų 18 tukstančių rublių kontribucijos. Suareštavo Seinų vyskupą, vieną poną lietuvį ir žydų rabiną. Mat, jeigu miestas pinigų nesudės, tai tie turėsią už tai atsakyti.—Ar tik ne prieš galą taip šėlsta "pliukai"—kalbėjo žmoneliai. Ir ištiesų vėl ėmė plisti gandai, buk rušai artinasi prie Seinų, stumia vokiečius. Seiniečiai laukte laukė jų viešpatavimo galo. Kovo 8 (21) dieną visi tikėjosi, kad pas Seinus gali buti mušis. Tačiaus mušio nebuvo, tik po pietų visi pamatė, kad vokiečiai traukiasi Suvalkų pusėn ir tai gana greitai. Raiteliai ir važiuoti dumė kuone šuolia. — Bėga... bėga... — džiaugėsi seiniečiai: kad nors juos gerai supliektų! Ikvaliai mus prikankino...—Kadangi tie 18 tukstančių rub. nebuvo sudėta, vokiečiai traukdamiesi išsivarė su savim kun. Grajauską lietuvį ir dar du Seinų gyventoju. (Išpradžių buvo paėmę seminarijos vice-regensą kun. Jalbrzykovskį, bet kunigas Grajauskas jį davijo ir apsimainė. Tą pačią dieną vakare atjojo į Seinus rusų kazokai. Tačiaus ir atėjus rusams nebuvo lemta seiniečiams atsilsėti.

Antras Mušis ties Seinais.

Vokiečiai toli neatsitraukė. Kelis verstus pabėgėję jie sustojo, pasidarė apkasus ir manė gintis. Taigi Seinai galėjo patekti į mušio sukurį. Taip beveik ir buvo. Pirma savaitė po rusų atėjimo praėjo dar gana ramiai. Rodos, kad vokiečiai pasitraukė dar šiek-tiek toliau. Laimingai praėjo ir Verbų nedėlia. Bet... panedėlyj prasidėjo naujos baisenybės. Pavakare vokiečiai ėmė šaudyti iš armotų į miestą, taikydami į bažnyčią ir seminariją. Apie Seinus stovėjo rusų armotos. Nuo granatų trukimo ir armotų griausmo net žemė drebėjo. Atėjo naktis, tačiaus niekas nemanė ramiai ilsėtis. Jei kas ir buvo pamigęs, tai apie vidurnaktį baisus trukstančių granatų garsas visus meste išmetė iš lovų. Mat vokiečiai kartais ir nakčia palcisdavo į miestą po kelis šuvius. Dieną baisu buvo išeiti ant gatvės. Kad užstaugs atlekiantis šrapnelis ar granatas, tai nenorom pritupi prie žemės, o kad pokštels kur trukdamas, tai susyk nežinai ar gyvas esi, ar numiręs. Taip buvo panedėlyj, utarninke ir seredoj po Verbų nedėlios. Kas tik galėjo, metė viską ir bėgo iš miesto.

Miestui Nedaug Užkenkė.

Turiu dar pažymėti, kad nors vokiečiai ir smarkiai šaudė į Seinus ir tikriausiai taikė į bažnyčią (gal but manė, kad bokšte rusų žvalgai sėdi), bet nei miestui, nei bažnyčiai nedaug tas šaudymas užkenkė. Iki seredos vakarui tik viena granata pataikė į seminarijos bokštą prie pamato, bet sienos nepramušė ir šrapnelis prakirto stogą ir sulaužė apie du balkiu. Tik langų, tai jau maža sveikų liko. Be to dar mieste užmušė vieną žydą ir apie šešis sužeidė. Aplinkinių kaimų gyventojai nukentėjo nuo šaudymų vieni daugiau, kiti mažiau. Didžiausias vargas, žinoma, tiems, kurių namai sudegė. O tokių yra nemaža. Ir dieną, ir naktį budavo matyti įvairiose šalyse po kelis gaisrus.

Nelaiminga Lietuva! Duok Dieve, kad bent po tų audrų prašvistų giedrios dienos, ir kad vėl viskas augtų, klėstėtų ir žydėtų, kaip kad pirma žydėjo.

(Auš.)

MARIAMPOLĖS APIELINKĖ.

Nesenai atvykusieji suvalkiečiai pasakoja, kad Mariampolės apielinkė dabar labai nukentėjusi. Nei palygint negalima su pirmuoju vokiečių užpuolimu, kuomet nukentėjo tik arčiau kelių gyvenantieji ir mušių sukuryje atsidurusieji. Šį kartą vokiečiai visa ką systematingai grobė. Išgabeno visus javus, gyvulius, pašarą. Nebeliko kas valgyti. Kai-kur vokiečiai pasižymėjo blogu savo elgimusi: pavyzdžiui, nebegalėdami suvaldyti paimtųjų iš žmonių arklių, vertė pačius savininkus juos vesti arba net imdavo žmones mušti, nekartą ir arklius sušaudydavo.

Išgabendami visa, kas valgoma ir ėdama, vokiečiai ir triobų nepaliko. Mariampolės apielinkėje jau truputį anksčiau buvo sudeginta apie 200 ukininkų. Sudeginta tyčia Patašinės kaimas (dauguma), Mokolai, Orinai ir daug kitų.

Kaip toliau reikės gyventi—žmonės nenusimano, džiaugiasi ikišiol gyvi belikę. Daug jaunų vyrų vokiečiai mobilizavo ir išsivarė Vokietijon.

PILVIŠKIAI, Mariampolės Apskr.

Čia ir-gi, kiek žinoma, žmonės labai nukentėjo ir kuone visa ko nebeteko. Vokiečiai tame krašte gudriai elgėsi, kalbindami žmones grįžti namon ir ramiai gyventi, paskui gi, kai-kuriam laikui praslinkus, atėmė visą žmonių naudą. Kai-kur buvo ir labai žiaurių atsitikimų. Vienoje vietoje kareiviai nušovė merginą, ten pat šovė į vaiką, bet nekliudė.

MARCIKONIS, Trakų Pav.

Marcinkonyse, lygiai ir aplinkiniuose sodžiuose labai žmonės serga. Daugiausia vaikai, kurių jau daug ir išmirė. Bloga, kad arti gydytojo nėra.

— Kovo 23 d. buvo vyrijos (obščestvos) susirinkimas. Svarstė gerb. kun. Jazukevičiaus įneštąjį sumanymą—įkurti "Lietuvių Draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpti" skyrių. Bet pasirodė, jog tas sumanymas, kol-kas įvykdinti negalima, nes nėra tokių žmonių, kurie galėtų vesti draugijos reikalus. Tuo sykiu tik sustatė prašymą "Lietuvių Draugijai n. dėl karės šelpti," kaip galima butų partraukti rugių iš Rusijos. Nes čia žemė prie smėlio ir derlius esti labai silpnas. Visados marcinkoniečiams duona reikėdavo pirkt. Šįmet dėl karės aplinkybių dar daugiau reiks pirkti duonos. Dabar čia be išimties perka duoną. Kainos gi augštos ir vis dar kilsta. Iš Amerikos pinigų bijosi siųsti, kad kelyje nepražutų, uždarbio nėra. O čia dar ir ligos siaučia. Ypač audra, nuo kurios daug jau vaikų numirė. Beveik nėra namo, kame nebutų ligonio. Gydytojų gi arti nėra.

KAZLŲ-RUDA, Mariampolės Apskr.

Pabėgėlių šioje apielinkėje daug esama, ypač jaunųjų. Vokiečiai begalo šeimininkauja Lietuvoje—išsivaro raguočius ir arklius, išsiveža javus ir pašarą, apie valgomuosius daiktus, žinoma, ir kalbėti nebereikia. Nejauku net darosi, kuomet vokiečių kareiviai visur daro kratų ir jieško pinigų, nes juos jie labai mėgsta. Čystosios-Budos ir Antanavo sodžių apielinkėje vokiečiai degina sodybas. Vokiečiai varu sulegino Gaisrius, Nendrinius, Domeikiškius, Žiurius-Gudelius ir Gevaltavą. Vienas Žiurių-Gudelių gyventojas pasakojo, kad išdeginta kuone pusė visos Šunskų parapijos. Kasdien deginama po du, tris kaimus ir dabar. Iki kovo 5 d. gyvenau dar Ž., bet kuomet prasidėjo vokiečių "kalėdojimas" (rekvizicijos) Geruliuose, tai aš persikėliau į kitą vietą. Laikraščių Kazlų-Rudoje gauname,

ALYTUS, Suvalkų Gub.

Alytus—pabėgėlių didysis traktas ir artimoji nuo karės vieta, kur jų daugiausia apsistoja, belaukdami, kada galės grįžti į savo apleistuosius namus. Jokių darbų čia nėsant, sunku buvo pramisti tiems, kurie savo ištekliaus stigo.

Dabar po Velykų švenčių žadama taisyti čia plentas. Tam darbui reikėsią daug darbininkų. Norintieji gauti darbo gali užsirašyti Alytaus valsčiuje. Darbus prižiurės Kalvarijos apskričio inž. Vasiliauskas.

Kovo 17 ir 18 d. čia kelius kartus atskridę buvo vokiečių lakstytojai. Žmonės prie jų jau tiek priprato, kad mažai boja jų mėtomųjų bombų.

Pabėgėliai iš artimesnių vietų pradeda vėl grįžti, bet daugiau pažiurėtų, kaip išrodo jų tėviškės: gyventi tuo tarpu priešo aplankytose vietose kai-kur sunkiau, negu svetur, nes šį kartą vokiečiai tuštino ir šlavė žmonių mantą.

("L. Ž.")

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti p[illegible]sna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Dėlei fondų. Kad tuli žmonės ir laikraščiai pas mus į šelpimą nukentėjusiųjų nuo karės žiuri kaipo į politišką reikalą—visiems senai yra žinoma. Tas aiškiai apsireiškė laike seimo, buvusio praeitą rudenį Brooklyn'e. Tenai politikos reikalai pastatyta pirmon vieton, ir pasekmėje gavosi visiška suirutė. Toje suirutėje socialistai kaltino tautininkus. Kiekvienas bešališkai manantis žmogus matė, kad suirutės nebutų iškilę, jeigu socialistai nebutų varinėję savo politikos, nesiruošę prie seimo kaipo savotiškos politiškos demonstracijos. Sunku buvo bendrai veikti, jeigu viena dalis važiavo seiman be jokių politikieriškų plianų, manydama vien apie tai, kad Lietuvoje baisi nelaimė, reikalaujanti kuoveikiausios ir kuodidžiausios pagelbos, tuom tarpu kaip antroji pusė jau iškalno ruošėsi "padaryti galą tautiečių viešpatavimui" ir tikėjosi, kad "atėjo laikas socialistams musų visuomenėje vadovauti." Toksai abiejų pusių atsinešimas į darbą labai išrodė į du vyru, kuriuodu suėjo pasikalbėti apie svarbų reikalą, ir vienas iš jųjų atėjo vien tariamąjį reikalą turėdamas omenyje, tuom tarpu kai antrasai atėjo nešinas paslėpta rankovėje plyta, manydamas apie pirmojo laikrodėlį ir pinigus. Prie tokių aplinkybių bendras veikimas negalėjo pasisekti. Kas už nepasisekimą turi buti kaltinamas: tas, kuriam vien tartasai reikalas rupėjo, ar tas, kurio omenyje buvo dar ir pirmojo laikrodėlis bei pinigai?

Vėliaus, po seimui, pilnai paaiškėjo, kad socialistams pirmoje vietoje rupėjo politika. Socialistų politika buvo priežastim to, kad susitvėrė Liet. Gelb. ir Aut. Fondas. Jeigu butų buvę iš socialistų pusės mažiaus politikieriavimo, jeigu jie butų pasirodę norį tikrai bendrai veikti ir nebutų eikštėn iškilęs jųjų politikieriavimas, —be abejonės, Liet. Gelb. ir Aut. Fondo tvėrėjai butų mielu noru sutikę išvien dirbti. Nereikėjo socialistams daryti tos klaidos.

Socialistai vienok tą klaidą padarė. Sakoma, kad patįs kunigai savo pasielgimu platiną bedievius. Tas sakymas pritinka ir šiam atsitikimui. Liet. Gelb. ir Aut. Fondą pagimdė socialistai, kurių noro viešpatauti musų gyvenime ir musų socialistų užmetamo kitiems jungo negalėjo pakęsti taip tautininkai, taip bepartyviškieji gaivalai ir buvo priversti pasitraukti nuo socialistų ir pradėti savistoviai veikti.

Suskilimas yra labai apgailėtinas, bet jisai, kaip iš augščiaus stovinčių žodžių matyt, buvo dėlei socialistų pasielgimo neišvengiamas.

Savo politikieriavimo "gįslelę" socialistai rodo ir toliaus. Užtenka palyginti, kaip į šelpimo reikalą atsineša socialistišką Liet. Šelp. Fondą ir Liet. Gelb. ir Aut. Fondą remiantieji laikraščiai. Antrojo fondo rėmėjai, remdami savą fondą, drauge su tuom nieko neturi prieš abu kitu fondu, nevarinėja —kiek mums žinoma—agitacijų prieš kitus fondus. Taigi, šelpimo reikalas stovi tiems laikraščiams pirmoje vietoje. Jiems, suprantama, mieliau butų, kad jųjų fondan eitų aukos, bet jeigu kas nors nori remti kurį kitą fondą, tai jie tame nieko blogo nematė ir nemato. Svarbiausis šių laikraščių ir jiems pritariančių žmonių noras yra, kad aukų butų surinkta kuodaugiausia ir kad karės kankiniai Lietuvoje iš Amerikos lietuvių aukų butų kuodaugiausiai sušelpti. Anot p. A. Sm., kuri ranka penėtų—kairė ir dešinė, by tik sotu butų. Čia pirmoje vietoje stovi nelaimingųjų musų viengenčių šelpimo reikalas o sava partija nustumta antron vieton. Socialistų laikraščiai, remiantieji Liet. Šelp. Fondą, toli-gražu neparodė ir nerodo tokio atsinešimo į šelpimo reikalą. Iš jųjų atsinešimo į visus fondus matyt, kad pirmoje vietoje jiems stovi ne tiek abelnas skaitlius aukų nukentėjusiems, kiek savo fondo rėmimas, nežiurint, ar jųjų agitacija prieš kitus fondus pakenktų abelnam aukų rinkimui ar ne. Tolerancijos, pakantos, savo reikalo pašventimo bendramjam tikslui jie neparodė nei nerodo.

Esant vidurinėsės sriovės žmonėms nuolaidžiams, suprantama, daugelyje vietų aukos, surinktos bendromis tautininkų ir socialistų jiegomis ėjo ir eina socialistiškan Liet. Šelpimo Fondan, nes keliems užsispyrėliams, to fondo šalininkams, diduma, susidedanti iš vidutinėsės sriovės žmonių, nusileidžia, —kad tik butų šventa ramybė ir dėl partijų nekiltų kivirčų, kenkiančių pačiam aukų rinkimo darbui. Kaip praeities prityrimas yra parodęs, vidurinėji sriovė yra daug daugiau duosninga negu kairieji gaivalai, t. y. socialistai. Ten, kur eina reikalas apie aukų didumą, tautininkai iki šiol stovėjo toli socialistų priekyje. Kad tai teisybė, atsiminkime visas buvusas rinkliavas. Tautininkai juo labjaus aukauja dabar, kuomet reikalas yra taip didelis.. Jųjų diduma, jie duosningesni (rasi, dėl to, kad jie išgali daugiau). Todėl ir aukos kurios plaukia socialistiškan fondan, yra daugiau tautininkų negu pačių socialistų sudėtos (skaitome reikalingų čia pasakyti kad niekas to nepavydi; atpenč, geriausios kloties, kad tiktai nelaimingieji Lietuvoje butų kuolabjausiai sušelpti). Bet faktas, kad daug, labai daug aukų iš tautininkų kišenių plaukia į socialistų fondą, liekasi faktu. Daug prie to taut. aukų plaukimo socialistų fondan prisideda ir toji aplinkybė, kad socialistai skelbia savo fondą bepartyvišku esant, o kam nežinoma, kad daugelis vidurinėsės sriovės žmonių bepartyvumo skraistę mėgsta ir ja juos galima toli nusivilioti.

Bet vietomis vidurinėsės sriovės žmonės visą "bepartyviškos" skraistės partyviškumą mato ir nėra taip labai nuolaidus, paskiriant fondą, kuriam siųsti surinktasias aukas. Tokiuose atsitikimuose gemsta kivirčų ir suirutės pavojus. Kompromisan, sutinkama pinigus siųsti tiesiog Lietuvon. Tokiu budu iš daugelio kolonijų Lietuvon pasiųsta stambių aukų, kurios vietomis siekia tukstantinės ir daugiau. Šie pinigai prie kitokių aplinkybių butų ėję Liet. Gelb. ir Aut. Fondan, bet dėlei šventos ramybės ir aukų rinkimo neardymo pinigai siunčiama tiesiog Lietuvon.

Prie to galima butų pridėti dar ir tai, kad nemažai vidurinėsės sriovės žmonių aukų yra nuėję dešiniųjų Tautos Fondan. Ir čia viudrinės sriovės žmonės turėjo omenyje, kad Lietuvos sušelpimas, o ne savi partyviški reikalai, yra statytina pirmon vieton.

Akyvaizdoje to visko, kokias išvadas galima padaryti iš to, kad Liet. Gelb. ir Aut. Fondas iki šiolei yra surinkęs mažiau aukų negu anuodu fondu? Ar tai reiškia tautininkų silpnumą, menkumą musų visuomenėje, kaip tai kaikurie laikraščiai bando spręsti? Anaiptol ne. Tai reiškia tiktai, kad tautininkai ir su jais einantieji žmonės supranta dabartinės valandos svarbumą ir, nors save skriausdami, žiuri, kad svarbiausis šios valandos reikalas,—nelaimingų santautiečių užjuryje šelpimas,—butų kuopasekmingesnis. Faktai parodo, kad musų vidurinės sriovės žmonės moka atsistoti augščiaus savų partyviškų reikalų, pašvęsdami juos prakilnesniam, augštesniam visos tautos tikslui.

Tokia tai išvada yra darytina iš dabartinio dalykų stovio, o ne toji, kurią kai-kurie laikraščiai mėgina musų visuomenei įkalbėti.

Susiartinimas. Iš socialistų pusės yra iškilęs sumanymas, kad tautininkai ir socialistai padarytų savo rųšies ryšį tarp savęs, kad suvienytomis jiegomis pradėjus kovoti prieš augantį musų visuomenėje klerikalizmo pavojų.

Klerikalizmas, be abejonės, yra pavojingas, ir prieš jojo išsiplatinimą musų visuomenėje reikia kariauti. Paskutiniųjų kelių metų Lietuvos istorija rodo, iki kol gali visuomenę privesti išbujojęs klerikalizmas. Be Lietuvos, yra daugelis kitų pavyzdžių, kurie parodo, kaip negeistinas ir smerktinas yra klerikalizmo išsiplėtojimas.

Prie iškilusio sumanymo apie tautininkų ir socialistų susiartinimą dėlei klerikalizmo pavojaus reikalinga šis-tas pastebėti. Jei klerikalizmas yra pavojingas visuomenei, tai nemažiau pavojingas yra ir tasai begalinis palaidumas, kuriuom atsižymi toji spaudos dalis, iš kurios tarpo kilo šisai susiartinimo sumanymas. Tame palaidume prieita prie tokių pelkių, kuriose sėdinčius sunku suprasti kalbant apie idėją. Vidurinėji, tautiška spauda visuomet stovėjo ir stovi už tai, kad pirmutinė viešojo gyvenimo pažangos sąlyga yra švarumas. Taip viešame, taip privatiškame gyvenime negalima kalbėti apie kokį norą žengimą priekin, kol yra atmetami pamatiniai švarios kalbos, švaraus žodžio, pasielgimo ir apsiėjimo reikalavimai. Kol visuomenei gręsia pavojus visiškai suputi platiname nešvarume, tol negalima su tais sumanytojais kalbėti apie kokį nors susiartinimą. Tegul išpradžių buna išvalyti dabartinieji purvai.

Vidurinėji spauda kovoja prieš klerikalizmą (ne prieš katalikus). Jinai lygiai kovoja su palaidumu iš antrosios pusės. Viename ir antrame šių apsireiškimų jinai mato pavojų musų visuomenei. Abu kovos tikslu yra principiniai klausimai. Todėl apie kiekvieną susiartinimą su by kuria puse galima kalbėti, atsižvelgiant į šiuos principus.

Dr. J. Basanavičiaus laiškas. Ponas A. B. Strimaitis, SLA. centralis sekretorius gavo iš Dr. J. Basanavičiaus laišką, kame kalbama apie Liet. Gelb. Fondo aukų priėmimą ir išreiškiama pora minčių dėlei p. Žymontienės laiško, tilpusio savo laiku "Tėvynėje." Dr. J. Basanavičiaus laiškas seka:

Gerb. Tautieti!

Į gautąjį iš Tamistos laišką vasario 28 d. atsiliepdamas, turiu garbę pranešti, kad p. T. Paukščio pasiųstuosius 2,000 rublių apturėjau ir juos paskirsčiau po 1,000 rub. Didžiosios ir Mažosios Lietuvos žmonėms, nukentėjusiems dėl karės per "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti" komitetą Vilniuje, kursai, kaip Tamsta matysi iš čia pridėtosios tos Draugijos apyskaitos rusų kalba, varo pašelpos darbą labai plačiai, laikydamas bendrabučių pabėgėliams gyventi ir juos maitinti, suteikdamas taipogi pinigais pagelbą. Didelę klaidą, man regis, padarėte, paskelbdami "Tėvynės" No. 7 p. Žymontienės laišką, kuris turėjo tikslą sukurstyti Amerikos lietuvius prieš Draugiją, kad jos jie nešelptų savo pinigais. Niekas Draugijos komitete, kurin aš ir prideru, nukentėjusių pabėgėlių nesijoja per "katalikišką rėtį," o šelpia visus lietuvius, neatsižvelgiant į jųjų tikybos ir politikos pažiuras. Kadangi paskelbdami tą p. Žymontienės laišką ir dar prie jo pridėdami savo prierašą, galėjot musų Draugijai Amerikos lietuvių akyse užkenkti, tai aš prašau, kad pridėtąją čia Draugijos apyskaitą, lietuviškai išvertę, "Tėvynėje" apskelbtumėt, suteikdami tokiu budu amerikiečiams lietuviams pozityvių žinių apie jos veikimą Lietuvoje. Kadangi vėl Jųs, musų krašto laikraščius skaitydami, manau, žinosite apie dalykų stovį musų Tėvynėje, tai ir nerašau, ypač dar dėlei laiškų cenzuros.

Vis aiškėja. Juo tolyn, juo labjau aiškėja, kaip neteisingas ir negražus buvo tasai atakas ant "Liet. Dr-jos Nuk. dėl Karės Šelpti," kurį, vadovaujant p. Žymontienei ir p. Rimkai, padarė "Tėvynė" ir socialistiškieji musų laikraščiai. "Tėvynė" jau pamatė savo klaidą ir praeitos savaitės numeryje teisinasi. Jinai prisipažįsta buvusi suvadžiota. Lauktina, kad ir kiti laikraščiai, prisidėję prie šio atako, pasektų pagirtinam "Tėvynės" pavyzdžiui ir taip-pat prisipažintų klaidą padarę. Prasikaltusiems galima butų užmesti, kad reikėjo kritiškiau pažiurėti į paduotasias žinias, palaukti kitos pusės pasiaiškinimo ir tuomet išduoti savo nuosprendį. Bet kas nedaro klaidų? Gerai yra tai, kad pamatyta klaida. Savo klaidos pamatymas reiškia jau pirmą žingsnį prie jos atitaisymo.

Vis daugiau aiškėja, kad užpultoji draugija nėra klerikališka ir klerikališkai nesielgianti. Jeigu kas nors netikėjo p. Leono laiškui, vėliaus "Vaire" tilpusam straipsniui, tai dar vienu svarbiu žodžiu užpultosios draugijos naudai yra Dr. Basanavičiaus laiškas p. A. B. Strimaičiui. O užvis geriausiu teisinimo žodį taria pati užpultoji draugija savo veikimu, kurio atskaitos sutrauką paduodame šiame "Lietuvos" numeryje. Sunkus užmetimas "Lietuvių Draugijai" galima butų padaryti tame, kad jinai iki šiol nieko nepranešė Amerikos lietuviams apie savo veikimą ir leido prasiplatintiems toms neteisingoms apie ją nuomonėms, kurių męs prisiklausėme iš užpuolikų. Jeigu Amerikos lietuviai butų buvę visą laiką nuo pat pradžios informuojami Lietuvos reikaluose, gal nebutų turėjęs vietos nesmagusis nesusipratimas. Bet visgi, anot patarlės, "geriaus vėliaus, negu niekad."

Vienkart su pranešimais apie "Liet. Draugiją" Amerikos lietuviai gauna ir gerą pamoką pakantoje, tolerancijoje. Draugija veikia, ir jos šalininkams nei kiek nepavydu, kad šale jųjų veikia ir kitos draugijos. Atpenč, iš išsireiškimų matyt platus šelpimo reikalo supratimas, kurisai nori, kad visos pastangos, keno jos nebutų, prisidėtų prie Lietuvos šelpimo. Nedirbkime drauge, jeigu negalima, bet dirbkime atskyrai bendram tikslui, vienas kitam kojos nepakišdami,—toksai matomai yra "Liet. Draugijos" veikėjų pamatinis obalsis. Tos pamokos prisiklausyti vertėtų ypač mums, Amerikos lietuviams.

"Liet. Dr-jos" veidas paaiškėjo. Tikėtina, kad greitu laiku bus daugiau žinių ir apie kitų Lietuvoje veikiančių draugijų darbą. Nusižvelgdami į to darbo pasekmingumą, ir Amerikos lietuviai galės geriau suprasti, kaip reikia elgtis šioje sunkioje Lietuvai valandoje.

"Lietuvių Dr-jos Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti" Veikimas.

Dr. J. Basanavičius prisiuntė p. A. B. Strimaičiui, SLA. sekr., "Lietuvių Dr-jos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti" veikimo atskaitą, kurioje peržvelgiama tos draugijos darbas nuo pat pradžių iki kovo 1 d. šių metų. Iš tos atskaitos galima suprasti, kaip susitvarkė ir dabar stovi nukentėjusių nuo karės šelpimas. Čia paduodame tos atskaitos sutrauką.

Įsiveržus vokiečiams Didžiojon Lietuvon, žmonės bėgo rytuosna. Daugiausia pabėgėlių susitelkė Vilniaus mieste, kaip geležinkelių ir visos Lietuvos centre. Pradžią nukentėjusiųjų šelpimui padarė lietuviai. Liepos 27, 1914, karės valdžiai leidus, buvo sutvertas Vilniaus Lietuvių Komitetas Pabėgėliams Šelpti. Šisai komitetas išgyvavo pusę metų ir šelpė visus pabėgėlius be jokio skirtumo. Šelpimo darbui komitetas naudojosi tiktai vietiniais mėnesiniais pačių lietuvių įmokėjimais. Teikiamoji pagelba buvo labai žymi ir įvairi.

Laikui bėgant, pabėgėlių skaičius ir pagelbos reikalingumas augo. Komiteto lėšos, susidėjusios iš liuosnorių aukų, pradėjo mažėti. Nepajiegdamas varyti darbo savo jiegomis, komitetas nutarė perduoti visą savo turtą ir darbą "Lietuvių Draugijai Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti," kuri pradėjo veikti lapkričio 21 dieną 1914 m.

Šios draugijos veikimo srytis apima Didžiąją Lietuvą, taigi Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Gardino gubernijas. Draugijos tikslu yra "nešti visapusišką pagelbą nukentėjusiems dėlei karės minėtųjų gubernijų gyventojams be skirtumo tikybos ir tautos: steigti prieglaudas ir valgyklas, teikti reikalaujantiems drapanas, ypatingai nukentėjusiose vietose dalinti maisto produktus, teikti pinigines pašelpas ir t.t."

Draugija siunčia įvairiosna vietosna savo įgaliotinius ir sulygtų įgaliotinių nurodymų steigia skyrius. Tokių skyrių draugija įsteigusi 89. Juose prieglaudą rado suvirš 10,000 pabėgėlių. Be to šelpiama ir pačioje karės srityje.

Apart įgaliotinių, Draugija turi savus atstovus: Pabaltijos kraštui gim. mok. F. Mašiotą ir kun. Tumą Rygoje, Dr. Gaidamavičių, literatą J. Baltrušaitį ir Stanaitį Maskvoje.

Draugija, dėlei lėšų stokos, negali suteikti visų reikalingųjų pašelpų. Taip, Mariampolės skyriui prašant 6,050 r. vienlaikinės pašelpos ir po 390 rub. kas mėnuo, draugija galėjo paskirti tiktai 2,600 rub. Kaip šelpimas varoma, matyt iš to paties Mariampolės skyriaus: suaugusiam žmogui paskirta 2 svaru duonos į dieną, mažamečiui iki 10 metų amžiaus—1 svaras; pietųs duodama kas antrą dieną ir tuomet skiriama tiktai 1 svaras duonos.

Toje vietoje, kur karė atsinaujino, draugijos veikimas turėjo buti pertrauktas. Juo tolyn, juo pašelpos reikalaujančiųjų skaitlius auga: didinasi pabėgėlių eilės, ir žmonės, išpradžių turėję vieną-kitą skatiką, viską pravalgė ir dabar atsidurė šelptinųjų skaitliuje. Visur didinasi skurdas, ir tuom sunkinasi užduotis draugijos, kurios pagelbos šaukiasi vis didesni skaitliai lietuvių.

Dabar draugijos skyrius Vilniuje užlaiko 47 bendrabučius-prieglaudas ir šelpia suvirš 2,500 pabėgėlių. Kovo mėnesiui tam skyriui paskirta 9,310 rub. 50 kp. Centralis komitetas užlaiko Vilniuje 7 bendrabučius, kuriuose glaudžiasi 300 mokinių iš įvairių mokyklų, abiejų lyčių.

Vilniuje draugija turi įsteigusi duonos keptuvę, dvi siuvyklas—vyrišką ir moterišką, dailydžių dirbtuvę, kurpių dirbtuvę, biurą registracijai pabėgėlių pagal jųjų užsiėmimą ir biurą sujieškojimui darbo pabėgėliams. Pašelpa teikiama be skirtumo visiems: paprastiems žmonėms, valdininkams, mokiniams ir kt., taipogi ištisoms įstaigoms. Draugija yra nutariusi užmokėti už mokslą suvirš 100 mokinių-pabėgėlių, lankančių Vilniun perkeltą Vilkaviškio gimnaziją. Tam reikalinga išmokėti 7,000 rub. Apmokama ir mokslas pabėgusių suvalkiečių mokinių kitose vietose. Maskvon inž. Naruševičiui pasiųsta tuo tikslu 1,000 rub. Nuspręsta sušelpti 14 Suvalkų gim. mokinių, esančių Varšavoje. Suteikta vienlaikinės 2,000 rub. pašelpos 89 mokytojams-pabėgėliams be tikybos ar tautos skirtumo. Už 54 "Saulės" mokinių mokslą ir pragyvenimą išmokėta 3,799 rub. (matomai šių moksleivių šelpimas buvo pamatu praplitusiam musų socialistų spaudoje gandui, kad draugija eikvojanti pinigus ant "Saulės" namų). "Žiburio" progimnazijai nutarta duoti 3,000 rub. pašelpos.

Tuom tarpu, kaip šioji atskaita buvo išleista, Suvalkijoje draugija turėjo 23 skyrius. Sąryšyje su savo veikimu Suvalkijoje, draugija pažymi lenkų veikimą. Suvalkija, kaip žinoma, yra administratyviai priskaitoma prie Lenkų karalystės, taigi priklausanti nuo Varšavos, kurioje yra įsteigtas Centralis Obivatelių Komitetas. Šio komiteto priederme yra rupintis visa dešimčia gubernijų, kurios sudaro Lenkų Karalystę. Šių metų pradžioje tasai komitetas pasiuntęs Suvalkų Obivatelių Komitetui 120,000 rublių. Lietuvių Draugija už sausio ir vasario mėnesius gavo tiktai 25,000 rublių.

Piniginiai draugijos reikalai sekančiai apipiešti atskaitoje:

Draugijos Stovis Yra Šitoks:

Nuo 22 d. lapkričio 1914 m. iki kovo 1 d. 1915 m.

Draugijos kason plaukė sekančiai:

1.—Pašelpai įvairiems žmonėms iš Tatjanos Nikolajevnos Komiteto gauta—35,000 rub.; 2.—Nuo Miestų Sąjungos—8,000 r.; 3.—Nuo Žemietijų Sąjungos—5,000 r.; 4.—Per redakciją "Russkija Viedomosti"—4,737 r., 88 k.; 5.—Per redakciją "Viltis"—1,833 r. 35 k.; 6.—Nuo Maskvos miesto tarnautojų—1,000 r.; 7.—Nuo lietuvių Tautos Fondo Amerikoje—6,000 rub. (Čia įrokuota ir L .Gelbėjimo Fondo auka, taip pat ir SLA. aukauti 1,000 rublių, pastebi "Tėvyn."); 8.—Nuo įvairių žmonių—1,087 r.; 9.—Nuo Odesos Lietuvių Komiteto—800 r. 10—Nuo įvairių žmonių Kijeve—750 r.; 11.—Nuo įvairių Draugijų ir įstaigų—873 r. 34 k.; 12.—Narių mokesnių—2,082 r.; 13.—Surinkta katalikų ir reformatų bažnyčiose Žemaičių ir Vilniaus vyskupijoje, sausio 18 d. 1915 m.—19,500 rub. 14.—Surinkta Lietuvių Dainos vakaruose ir koncertuose—2,000 rub.

Viso—88,663 r. 57 kap.

Iš tos sumos išleista šitiek:

1.—Pašelpai įvairems žmonėms —15,000 rub.; 2.—Mokinių bendrabučiams užlaikyti—4,700 r.; 3. —Pašelpų Draugijos skyriams—40,000 rub.; 4.—Suteikta Lietuvių Globai Prusų Lietuviams belaisviams šelpti (iš tų pinigų, kuriuos atsiuntė Amerikos Lietuvių Tautos Fondas)—3,000 r.; 5.—Įgijimas inventoriaus, išleidimai kanceliarijai, išmokėjimai tyrinėjant nukentėjusias nuo karės vietas, organizacijos skyrių ir t.t.—5,000 r.; 6.— Apmokėta už įvairių mokyklų mokinių pabėgėlių mokslą—10,000 rublių.

Viso—77,700 rub.

Dr-jos kasoje lieka 10,963 r. 57 k.

Prie draugijos yra suorganizuotas literatų fondas literatams-pabėgėliams šelpti. Tam paskirta 1,000 rub. ir suaukauta 100 rublių.

Tame pačiame rajone, kur darbuojasi "Lietuvių Dr-ja Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti," veikia ir Didžiosios Kunigaikštytės Tatjanos Nikolajevnos Komiteto gubernijiniai skyriai. Pagelbos tačiaus tiek reikalinga, kad visų pašelpų neužtenka butiniems reikalams padengti.

"Reik Užmėtyt Pėdsakus."

Skaičiau "Naujienose" tilpusius p-nios Žemaitės laiškus, skaičiau "Tėvynėje" p. Leono straipsnį, skaičiau "Vaire" p. Smetonos straipsnį. Skaičiau "Naujienų" kritiką apie tai, buk "Lietuva" vienpusiškai apkaltino p-nią Žemaitę, patikėdama p. Smetonai, o netijėdama p-niai Žemaitei; pagalios skaičiau ir Dr. J. Basanavičiaus laišką ir apiskaitą, ir iš viso to išsiunčiau tokį įspudį. Atsiminė man pasaka apie tai, kaip lapė, bėgdama nuo vejančių ją kurtą, uodega užtrina paskui save savo pėdsakus, kad kurtus suklaidinus ir savo kailį sveiką išnešus.

Tą patį man rodos, daro dabar "Naujienos." Pono Smetonos laiškas "Vaire" paaiškino apie p. Žemaitės-Žymontienės užsipuldinėjimų vertę tikėti tiems pranešimams ne todėl, kad juos rašė p. Smetona, bet todėl, kad "Lietuvai," kaip ir daugumui amerikiečių, yra gerai žinomi toki musų garbingi vyrai kaip Dr. Basanavičius ir p. A. Žmuidzinavičius, kurie yra Lietuvių Draugijos valdybos nariais ir kurie prie jokio klastingo, nesąžiniško darbo neprisidės. O. p. Žemaitė kaip tik ir pripasakojo labai negražių dalykėlių apie tos Draugijos valdybą, įtardama ją "sijojime aukų per katalikišką rėtį," "lupime pinigų," kad "jiems (tos valdybos nariams) nerupi žmonių skurdas, bet tik pasipinigavimas" ir t.t.

Męs amerikiečiai, pažįstame tuos užsitarnavusius vyrus, žinome gerai ypač Dr. Basanavičių, ir kaip galima buvo tikėti, kad Dr. Basanavičius ir kiti butų prisidėję prie tokios Draugijos, jeigu ji butų ištikro tokia, kaip apie ją p. Žemaitė rašė? Iš jos laiško kiaurai galima buvo matyt, kad tą laišką rašo įpykusi moteriškėlė, labai panaši į įpykusią davatkėlę, ir todėl reik net stebėtis, kad "Naujienos" ir kiti laikraščiai jai įtikėjo be jokios kritikos atsižvelgimo į to laiško turinį.

"Naujienos" dabar mėgina aiškintis, kad jos, girdi, neapsiima buti "teisėjais" ir nežino tikrai, kur teisybė, bet visgi spėja, kad p. Žemaitė turėjusi teisybę. "Tėvynė" taipgi dabar aiškinasi, kad ji gal ir suklydo, pasitikėdama p. Žemaitės teisingumui. Bet tarp "Tėvynės" ir "Naujienų" yra šioks toks skirtumas. "Tėvynė" bent mėgina šiaip taip pasiteisinti ir tuom prie klaidos prisipažinti, o "Naujienos," vieton prie tos klaidos prisipažinti, mėgina "Lietuvai" duoti lekciją apie teisėjo priedermes.

"Naujienos," jeigu jos turi šiektiek pretensijų į vyriškumą, ir jeigu jos sakosi, kad jos gali but geresniu teisėju, tai privalėtų štai ką padaryti:

"Naujienos" patalpino ištisai p. Žemaitės laišką ir prirašė visą kruvą straipsnių, kur, pasiremiant tais laiškais, užsipuldinėjo ant "Lietuvių Draugijos" Vilniuje. Tegul dabar "Naujienos" atspausdina p. Smetonos raštą iš "Vairo" ir tegul atspausdina Dr. Basanavičiaus laišką ir atskaitą iš "Tėvynės" ir palieka apie tai spręsti savo skaitytojams: Aš galėčiau laižybosna eiti, kad "Naujienų" (ir kitų socialistiškų laikraščių) skaitytojai pasirodytų geresniais teisėjais už "Naujienų" redakciją.

Man patinka tautiški laikraščiai labjausiai todėl, kad juose aš randu netik vienus išvadžiojimus, bet jie paduoda ir pačius faktus—ištraukas iš kitų straipsnių. Teisybė, jie padaro prie to savo komentarus, bet ir pats skaitytojas gali savo nuosprendį padaryt apie tai. "Naujienos" gi ir kiti joms panašųs laikraščiai matyt bijosi savo skaitytojų proto ir priešingos pusės straipsnių bijo dėti, arba deda tokias tik jų vietas, kur pat svarbiausieji faktai apleisti, o įdėta įvairus "kriukeliai," už kurių galima užsikabinti.

Dr. Basanavičiaus laiškas pilnai "Tėvynėje" parodo, kad "Lietuva" moka geriaus atspėti (jeigu ji spėja), negu "Naujienos" iš savo "faktų" nuspręsti. Bet "Lietuvai" nereikėjo nei spėti, nes tą amerikiečiai ir patįs gerai žino. Dr. Basanavičiaus, A. Žmuidzinavičiaus vardas (neskaitant jau kitų) daugiaus mums reiškia negu "Naujienų" redakcija arba net ir p. Žemaitė. Tik-gi jau negalima statyti p. Žemaitės ant vienos lentos su musų garbingu, užsitarnavusiu, pražilusiu tautos tėvu, Dr. Jonu Basanavičium, kurio visas gyvenimas buvo ir yra nesuteptas, ir todėl nuodėmingi yra Žemaitės įtarimai.

Todėl aš net stebėjausi, pamatęs, kaip "Tėvynė" taip lengvai davėsi suvedžioti ir pradėjo pagal "Naujienų" muziką šokinėti. Dabar "Tėvynei" matyt nesmagu, kad įmynė į tokią košę. Bet "Naujienoms" matyt, ir dabar vis viena: viskas nutekės, kaip nuo anties vanduo,... apmėtys savo pėdsakus, kaip toji lapė, ir toliaus sau rašinės apie savo pramanytus tautiškus nevidonus, atžagareivius ir "antipirmeivius"...

Petras Kilimas.

Karės Nustoliai.

Iki šiolei nematyt, kad kuri nors kariaujančiųjų pusių turėtų viršų. Galima sakyti, kad abi pusės stovi daug-maž lygiomis. Tat sunku kalbėti apie karės užbaigimą per kurios nors kariaujančios pusės laimėjimą. Jeigu karė trauksis ir toliaus, kaip jinai iki šiolei eina, nei vienai pusei nesugebiant padaryti tokio žingsnio, kurisai griežtai permainytų dabartinį dalykų stovį, tai karę galės užbaigti tiktai abiejų pusių nuilsimas, tie milžiniški karės nuostoliai, kurie dabar daroma.

Žemiaus seka išskaitliavimas nuostolių, kuriuos turės svarbiausios kariaujančios valstijos iki šių metų liepos 31 dienai, kuomet sukanka metai nuo karės pradžios.

Didžiosios Britanijos (Anglijos) nuostoliai, karės metams pasibaigus išrodys sekančiai:

Tiesioginės valdžios išlaidos	$3,540,000,000
Kapitalizuota (pinigais apskaitliuota) vertė nuostolių žmonių gyvybė	1,500,000,000
Nuostoliai produkcijoje (išdirbystėje)	1,250,000,000
Viso labo	$6,290,000,000

Vokietijos nuostoliai:

Tiesioginės valdžios išlaidos	$4,690,000,000
Nuostoliai produkcijoje	4,790,000,000
Kapitalizuota vertė nuostolių žmonių gyvybe	4,395,000,000
Viso labo	$13,875,000,000

Francuzijos nuostoliai:

Tiesioginės valdžios išlaidos	$2,667,000,000
Nuosavybės sunaikinimas	800,000,000
Kapitalizuota vertė nuostolių žmonių gyvybe	1,740,000,000
Nuostoliai produkcijoje	3,225,000,000
Viso labo	$8,432,000,000

Austro-Vengrijos nuostoliai:

Tiesioginės valdžios išlaidos	$2,810,000,000
Kapitalizuota vertė nuostolių žmonių gyvybe	1,200,000,000
Nuostoliai produkcijoje	3,000,000,000
Viso labo	$7,510,000,000

Belgijos nuostoliai:

Tiesioginės valdžios išlaidos	$ 182,500,000
Nuosavybės sunaikinimas	1,250,000,000
Kapitalizuota vertė nuostolių žmonių gyvybe	200,000,000
Nuostoliai produkcijoje ir kitoki nuostoliai	1,000,000,000
Viso labo	$2,632,500,000
Rusijos nuostoliai aplamai apskaitliuota	$ 7,000,000,000
Visų paminėtųjų nuostolių sutrauka	$45,739,500,000

Šioje atskaitoje praleista Serbija, Turkija ir Juodkalnija. Taipogi praleista nuostoliai, kuriuos Prusija turi nuo rusų kariumenės įsiveržimo Prusų Lietuvon ir aplamai Rytų Prusuosna. Prikergiant tuos visus nuostolius prie virš minėtųjų, kaip spėjama, pasidarytų mažų-mažiausia $60,000,000,000.

Ta suma po karei turės buti surinkta mokestimis iš žmonių. Per vienus metus karės padaryti nuostoliai ištęsėtų apie 60 metų Suvienytų Valstijų visoms išlaidoms, skaitant metinį Suv. Valstijų biudžetą po $1,000,000,000, kas yra nežemu apskaitliavimu.

PROTOKOLAS

Brooklyno Lietuvaičių Dr-jos Antrosios Konferencijos.

Nedėlioj, gegužio 9 d., p. P. Draugelio svetainėje, 73 Grand St,, įvyko Antroji Brooklyno Lietuvaičių Draugijos konferencija. Konferencijos tikslas: šelpti nukentėjusius nuo karės Lietuvoje drabužiais, mezginiais ir avaline.

Posėdis prasidėjo 3:30 val. po pietų; dalyvavo šių draugijų delegatai:

1.—Brooklyno Liet. Taut. Dr-jų sąryšio konferencijos atstovai—A. Sedakerskiutė, J. O. Širvydas ir P. Mikolainis;

2.—Lietuvaičių Kliubo—Juzė Slavickiutė ir O. Karaliutė;

3.—Kanklių Choro—O. Ulevičiutė;

4.—Lelijos Žiedo—Marė Sutkaičiutė;

5.—Lenkų nukentėjusių nuo karės šelpti Draugijos—Vlad. Sabaliauskienė.

Taipgi dalyvavo pašalinės ypatos, butent: D-rė A. Jankauskienė, P. Jurgeliutė ir Pran. Povilionis.

Pirmininkė išrinkta O. Karaliutė; sekretorė—P. Jurgeliutė.

Kadangi nepribuvo atidarant konferenciją pereitosios konferencijos sekretorius, tad protokolas liko neskaitytas.

Skaitoma p. L. Šliupienės laiškas, kuriame nurodoma, kad pigiausi ir prieinamiausi vieta įkurti centrą priėmimui drabužių ir t.t., butų Broklyne, nes ten arčiau laivų, etc., tik pataria kuogreičiausiai tuomi rupinties, nes jau yra prisiųstą daiktų ir kitų rengiamasi siųsti,—vienatinis dalykas įsteigti centrą, o darbas eis pirmyn.

Buvo nominuota keletas vietų įsteigimui centro, ir jeigu ne vienoj iš minėtų vietų nebutų galima įkurti centrą, tai p. M. Bučinskas, Brooklyno įžymus visuomenės veikėjas, prižada užmokėti randą už atsakančią vietą.

Išrinkta veikianti komisija, kuri rupintųsi visu darbu, kaip tai suradime vietos centro įkurimui ir t.t. Komisijon inėjo: pp. O. Karaliutė, D-rė A. Jankauskienė, P. Jurgeliutė, H. Šliupienė ir M. Misevičienė.

Nutarta, kad sekretorė atsikreiptų į žymiausias Brooklyno ir apielinkės moteris ir merginas, idant užinteresuoti visas šiuo svarbiu darbu ir užkviesti jas ateinančion konferencijon.

Nutarta kreiptis į vietinius Lietuvos Gelbėjimo, Tautos ir Lietuvių Šelpimo fondų komitetus, kad ir jie veiktų bendrai šiame sumanyme. Išrinkta delegatai: P. Jurgeliutė, A. Sedakerskiutė, O. Karaliutė ir J. O. Širvydas, kurie turės nueiti į minėtų fondų sekantį susirinkimą ir žodžiu pakviesti prie darbo.

P-nas Pran. Povilionis praneša, kad jis kartu su savo draugais apsiima pašvęsti darbą ir laiką ant audžiamų mašinų padirbti "svederių," kepurių etc., jeigu jiems bus suteikta materiolas. Atidėta iki kitam susirinkimui, nuo kurio tikimasi visą darbą sparčiai pradėt.

Buvo svarstoma, idant Liet. Draug. surengtų prakalbas. Tas irgi palikta kitam susirinkimui.

Nutarta protokolą garsinti visuose lietuviškuose laikraščiuose.

Sekanti konferencija įvyks, kaip greitai komitetas galės ją sušaukti.

Konferencija uždaryta 6 val. vakare.

Konfer. valdyba:
O. Karaliutė, Pirm.
P. Jurgeliutė, Rašt.

Prof. L. J. Henderson.
Vertė *J. A.*

Gamtos Mokslas

Gamtos mokslas yra vėliausiu iš visų didžiųjų žmogaus atsiekimų. Kiti svarbųs civilizacijos nešėjai jau senai buvo išaugę pilnan stuomenin, ir daugelis puikausių žmogaus darbo vaisių, kaip raštija (literatura) ir dailė, buvo abelna žmonijos nuosavybe per daugelį šimtmečių. Net muzika, jauniausia dailės šaka, nėra jau jauna. Bet tiktai pastaruoju pusiašimtmečiu yra mokslas pasiekęs subrendimo ir apreiškęs savo milžinišką jiegą geram ir blogam musų gyvenimo apystovas tveriant. Jau šiądien, po kelių trumpų dešimtmečių mokslo gadynės, žemdirbystė, transportacija ir komunikacija (daiktų pervežimas ir susinešimas), maistas, drabužis ir pastogė, net gimimas ir mirimas—teisybę sakant, beveik visa kas žmogaus gyvenime ir veikime—kitaip yra negu kad buvo pirmiau, ir žemė, ant kurios žmogus gyvena, yra taip perkeista (permainyta), kad jisai (žmogus) dideliu vargu gali sau įsivaizdinti praėjusių šimtmečių gyvenimo aplinkybes.

Tuom pačiu tarpu, šios permainos, kurias mokslas atgabeno, susijungė su didžiomis mokslo generalizacijomis (abelnomis išvadomis), kad sušvelninus filiozofiją ir vedus tikybinės minties vagą. Čia vėl daromoji įtaka kai-kada yra gera, kai-kada bloga, bet jinai visuomet gili ir plačiai siekianti. Užvis stebėtiniausia yra gamtos pažinimo, šių visų permainų pamato, augimas. Vis platesnis ir pilnesnis yra gamtos aprašymas; visi daiktai suskaitomi, išmieruojama ir iškaitliuojami, paskui analizuojami (nagrinėjami) ir klasifikuojami (sutvarkomi pagal rųšis). Iš tokio tvarkingo pažinimo aplamos išvados ir dėsniai (gamtos įstatai) kila ir, su experimento (bandymų) ir matematiškojo analizo pagelba, gauna savo patvirtinimą, kol galop pozityvis žinojimas rodosi pasiekiąs kiekvieną apsireiškimą, ir, išskiriant daiktų kilmę, maža kas rodosi tamsu arba visiškai nežinoma, tuom tarpu kaip daug kas yra neabejotinai nustatyta.

Istorija mokslo ir jo įtekmės ant civilizacijos yra tulais atžvilgiais vienas nepainiausių istorijos skyrių, nes jisai mažiau supainiuotas tomis neišskaitliuojamomis jiegomis, kurios, gindamos žmogaus jausmuose ir asmeniškuose reikaluose, sudaro didelę dalį abelnosios istorijos gražumo ir sunkumo. Liuosa nuo šių psychologiškų elementų, mokslo istorija ištikrųjų yra greičiaus naturalės žmogaus istorijos dalim; mokslo istorija yra užimta vėliausia žmogaus kova su aplinkybėmis, jo sumaniomis ir apsvarstytomis prietaisomis, kad apvaldžius gamtą, ir stebėtinu teroriškojo pažinimo mokslo triobėsiu, kurį jisai pastatė toje kovoje.

Pašnekėlių Kampelis.

617. Ar didelė galva reiškia didelį protą? Daugelis žmonių mano, kad žmogaus protingumas priklauso nuo galvos didumo. Sakoma, kad juo didesnė galva, juo didesnį protą žmogus turi.

Apie tą klausimą yra kilę ginčų. Expertai freneoliogijoje (moksle apie galvą) sako, kad žmogaus protas nebutinai priklauso nuo abelno galvos didumo. Viskas priklausą ne nuo abelno galvos didumo, bet tiktai nuo tam tikrų galvos dalių išsivystymo.

Kad supratus paskutinį pasakymą, reikia žinoti, kad žmogaus smegenįs skirstosi į dvi pamatines dalis. Smegenįs, esančios priešakinėje žmogaus galvos dalyje (prie kaktos), yra proto nešėjomis. Užpakalinėje dalyje (prie pakaušio) esančios smegenįs yra vadinamos gyvuliškomis arba instinktų smegenimis.

Juo didesnės yra priešakinės smegenįs, kurios yra proto nešėjomis, juo išmintingesnis yra tokių smegenų savininkas. Antrosios (užpakalinės) smegenįs gali buti ir labai išvystytos, bet, kadangi protingumas nepaeina iš šių smegenų, tai ir jųjų didumas nereiškia, kad žmogus, turintis šią smegenų dalį išvystytą, yra protingas. Užpakalinė smegenų dalis gali buti labai išvystyta. Tam, suprantama, ir užpakalinė kaušo dalis turi buti didesnė. Šios kaušo dalies išvystymas turės savo pasekme tai, kad visa žmogaus galva bus labai didelė. Bet, jeigu priešakinė smegenų dalis yra neišvystyta tai, žmogus, nežiurint didelės galvos, bus mažo proto, arba bent mažiau protingas už žmogų, kurisai, nors mažesnės galvos budamas, turės geriau išvystytą priešakinę smegenų dalį.

Galvą su gerai išvystyta užpakaline smegenų dalim galima lengvai pažinti. Jinai pasižymi nepaprastai dideliu pakaušio išsivystymu, išsikišimu eikštėn. Dažnai pas negabius žmones galima matyti tokią galvą.

Pas negabius žmones, šale išvystytos užpakalinės smegenų dalies, kakta ir priešakinė galvos dalis yra paprastai siaura ir tartum žemyn nuspausta. Apie tokias galvas sakoma, kad jos "sueina pakaušin, panašios į kiaušinį, pailgos.

Galvos su išvystyta priešakine smegenų dalim, t. y. gabių žmonių žmonių galvos, atsižymi pilna, plačia ir augšta kakta bei priešakine galvos dalim. Tokios galvos yra daugiau apskričios ir aplamai gražios išvaizdos. Abelnu savo didumu tokios galvos gali buti mažesnės už pirmosios rųšies galvas.

Užbaigiant pažymėtina klaidingumas nuomonės, buk po 13 metų amžiaus žmogaus galva paliauna augusi, tai yra, kad 13 metų pasiekęs žmogus turi pilnai užaugusią galvą. Bandymai yra parodę, kad po 13 metų amžiaus galva daugelyje kartų pasididina aplamai vien coliu. Vaikų (iki 13 metų) galvų didumas paprastai siekia 6¼ iki 6¾ colio, vyrų gi- 6⅜ iki 7½.

□⊠□

618. Iš kur paeina išsireiškimas: "krokodiliaus ašaros?" Kiekvienas galėjo turėti progą išgirsti apie "krokodiliaus ašaras." Lietuvių spaudoje nekartą pasitaiko išsitarimas, kad štai tas ir tas "lieja krokodiliaus ašaras." Tuom norima nurodyti į kalbamojo žmogaus ar laikraščio veidmainingumą, apgaulingumą.

Iš kur paeina tasai išsireiškimas? Ar krokodiliai ištikrųjų verkia, lieja ašaras?

Patsai išsireiškimas apie krokodilių verkimą ir ašarų liejimą yra senas. Jisai užtinkama keturioliktojo šimtmečio raštuose. Einant dar toliaus amžių gelmėsna išsireiškimas apie krokodilių ašaras galima užtikti senovės grekų ir romėnų raštuose.

Yra sena pasaka, kad krokodilius verkiąs ir dejuojąs, kad žmones pritraukus arčiaus prie savęs. Kuomet žmogus prieina artyn, tai krokodilius užpuoląs ant jo ir suėdąs. Iš čia ir kįla supratimas apie tų ašarų įjų verkimų apgaulingumą.

Ištikrųjų gi krokodilius nelieja ašarų. Jisai tik leidžia riksmus, kurie labai panašųs į šuns staugimus nakties laiku. Tie riksmai dar labai panašųs į verkimą. Omenyje keliauninkų girdėjusių tokį krokodiliaus "koncertą," šisai verkimas buvo sujungtas su ašaromis. Iš čia gimė ir pasaka apie krokodiliaus ašaras. Kartą paleista svietan, šioji pasaka išsiplatino, ir šiądien jinai visur žinoma.

□⊠□

619. Kiek kavos sunaudojama Suv. Valstijose? Apie kavos gėrimą ir kenksmingumą nemažai yra kalbėta ir rašyta. Žmonijos "sveikindinimo" šalininkai norėtų kavą visai išnaikinti pasaulyje. Vienas-antras karštesnis "sveikos žmonijos" šalininkas tiki ir tvirtina, kad neužilgo kava išnyksianti iš vartojimo, kad jinai jau dabar nykstanti.

Ar tų pranašų žodžiai kuomet nors išsipildys—ateitis parodys. Tuom tarpu gi, sprendžiant pagal Suv. Valstijas, kavos vartojimas jokiu budu nenyksta. Jisai stovi daug-maž be jokių nykimo ženklų jau daug laiko.

Kiek kavos suvartojama Suv. Valstijose, galima spręsti nors iš praeitų metų atskaitų. 1914 metais į Suv. Valstijas buvo įvežta suviršbilionas svarų kavos (1,011,000,000 svarų išviso). Tiktai du kartu Suv. Valstijų istorijoje toji skaitlinė buvo perviršinta—pirmu kartu 1904 metais ir antru kartu 1909 metais, kuomet įvežta 1,140,000,000 svarų.

Iš šių skaitlinių žmogus negali įsivaizdinti, ką reiškia toksai daugumas. Pabandykime todėl padaryti tai kokiu nors kitu budu. Štai yra tulo laikraščio paduotas vaizdingas budas, kurisai prives mus prie supratimo, ką reiškia vienas bilionas svarų kavos.

Skaitant, kad svaras smulkiai sumaltų kavos grudų padaro apie tris gorčius (galonus) geros, skystos kavos vidutinio stiprumo, męs iš visos praeitais metais į Suv. Valstijas įvežtos kavos grudų galėtume padaryti tiek skystos, vidutinio stiprumo kavos, kad reikėtų cilindro (triubos), septynis colius plataus ir apie 287,000 angliškų mylių augšto. Jeigu toksai cilindras būtų pastatytas stačias ant žėmės paviršiaus, tai reikėtų žiurėti, kad cilindras nestovėtų ant to kelio, kuriuom eina mėnulis, nes mėnulis pataikytų į cilindrą ir numuštų apie 50,000 angl. mylių cilindro galo. Mat, vidutinis mėnulio tolumas nuo žemės yra tiktai 238,350 angl. mylių (360,000 verstų). Tai musų cilindras siektų dar apie 50,000 angl. mylių anapus mėnulio.

Daug yra padavimų apie tai, iš kur kava kilusi. Tarp kit-ko, manoma, kad truputį prieš Amerikos atradimą jinai atėjusi iš Afrikos į Arabiją. Žinoma, kad kavos vartojimas greitai išsiplatino. Mahometonai vartojo ją, kad susilaikius nuo miego laike savo ilgų tikybinių pamaldų. Koranas (mahometonų šventraštis) draudžia vartoti svaiginančius gėrimus. Kava prie jų buvo priskaityta, ir todėl prieš jos vartojimą pakelta kova. Tas vienok nesuturėjo kavos išsiplatinimo. Šešioliktame šimtmetyje Konstantinopolyje buvo jau kavinių. Galop 1652 m. tulas grekas įsteigė pirmą kavinę Anglijoje. Šiądien kavos vartojimas yra išsiplatinęs po visą pasaulį.

Kavos uogos turi tamsiai raudoną spalvą. Uogos viduryje yra dvi sėklos, iš kurių ir daroma kava. Sėklos tam tikru budu yra išimamos nuo uogos ir išdžiovintoje formoje vartojamos geriamajai kavai.

□⊠□

620. Kaip vėžys ieško sau pačios? Nesenai viena mokslo įstaiga padarė eilę tyrinėjimų, kurių pagelba sužinota įdomių dalykų apie tai, kaip patinai vėžiai stengiasi pritraukti patinės vėžio prielankumą ir įgyti ją sau už pačią.

Tyrinėta taip vadinamieji vėžiai smuikoriai (fiddler crab). Tai yra gan gerai žinoma vėžių rųšis. Tai yra maži vėžiukai. Jie pasižymi tuom, kad viena taip vadinamų replių yra nepaprastai didelė, o kita maža. Didžiąją replę vėžys-smuikorius vartoja kaipo ginklą.

Šios rųšies vėžiai gyvena ant krantų, kurie turi užtektinai purvyno. Jie gyvena paprastai didelėmis kruvomis vienoje vietoje. Kiekvienas vėžys turi savus atskirus namus. Tai yra uola žemėje, kartais siekianti 2 pėdų gilumo. Ant dugno paprastai yra vandens. Iš viršaus uola turi mažą skylutę, kurią vėžys gražiai apmurija. Aplink uolą yra truputis žemės, kurią vėžys skaito jam prigulinčia ir jokiam kitam vėžiui neleidžia ant jos užeiti. Jeigu kitas vėžys bando prisiartinti, tai uolos savininkas tuojaus stoja karštan mušin su juo.

Nevisuomet vėžiai-smuikoriai gyvena tokiu vienuolių gyvenimu. Vėlyvu pavasariu jie pajaučia reikalingumą apsipačiuoti, Šisai apsipačiavimas ir yra įdomiuoju vėžio gyvenime apsireiškimu.

Kiekvienas vėžys stovi prie savo uolos. Kuomet patinė bailiai slenka pro šalį, tai vėžys atsistoja ant kojų ir, augštai iškėlęs didžiąją replę, jąją laiko ore, siubuodamas. Kartais tiems siubavimams vėžys pritaria ypatingais savo vaikščiojamų kojų judėjimais. Kartais tokioje pozicijoje vėžys išstovi 20 minutų be paliovos.

Viso to keisto pasielgimo tikslu, kaip patėmijimai parodė, yra pritraukti savęsp praeinančios patinės prielankumą ir gauti ją už pačią. Didžiosios replės mosavimai yra tartum kvietimas patinei ineiti į vėžio namus ir užimti šeimyninkės vietą.

Praeinant patinei, visi apielinkės vėžiai kviečia ją pas save, ir tuomet prie daugelio uolų vienu kartu galima matyti mosuojančias reples.

Dažnai, dėlei varžytinių už patinės prielankumą, tarp vėžių atsitaiko peštynių. Tuomet vėžiai sugriebia vienas kitą didžiomis replėmis ir vedžiojasi susirakinę, panašiai kaip kad du vyrai sveikinasi. Kiekvienas vėžys stengiasi nulaužti antrojo replę. Įsitempimas buva toksai didelis, kad vėžys, kurisai pasiduoda vieton turėjus savo replę nulaužtą, yra kartais įtempimo jiega išmetamas pėdą ir daugiau augštumon.

KLAUSIMAI.

621. Kodėl kiaušiniai sukietėja nuo virinimo?

622. Kur yra sergantis varpas?

623. Kokias kojas turės žmonės ateityje?

624. Kas išrado pirmą vežimą?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

KIBIRKŠTIS.

Šį metą bus karšta vasara, nes dar kovo mėnesyje "Saulės" spinduliai jau išdegino "Dr." akis.

* *

Anot "Kel." pasakos, tai tas juodrankiškas laiškas, kurį "Kel." "gavo," yra dar purvinesnis ir už patį "Keleivį."

* *

Ar, "Kel." su tuom savo nauju "ginklu" užšaus kokį juodrankį—ar ne, o naujų skaitytojų tai dėl visa ko gali kartais "dasibavlyt."

* *

Kas mėgsta "votuot," ypač už savo kandidaturą, tai tas ir peršia TMD. referendum; nes kaip girdėt, tai LSS. to "biznio" jau nebus.

* *

Mului, kadir kornų priėdusiam, lengviau išlįsti per adatos skylutę, negu "Dr." prisipažinti klerikalo varde (nors jį turi nuo pat gimimo dienos).

* *

Jeigu Gegužis pardavinėjo brostvas ir aiškina jų svarbą, tai nėra bloga: Juk jis žino, kad dabar toks surėdymas, tai ką čia paisyt ant "persitikrinimų."

* *

Daugiausia pačių,—pas turkų sultaną; daugiausia išleista "moksliškų" veikalų—knygų ir straipsnių,—pas "Keleivį," daugiausia doros,—pas "Draugo" redaktorių.

* *

Ant Halsted gatvės, Chicagoj, turbut yra pasiutusiai macnių pirų, nes "Kel.," ant kiekvieno savo šabaso, atsiminęs apie Halstedą, taip čiaudo, kad net nabagėlio ašaros bira.

* *

Kada Burbulas išsipučia, tai jam rodos, kad jis perstato visą svietą, sakysime, "lyg" globusas. Tas "faktas" duoda Burbului nuovoką ir apie "Dr." redaktoriaus pažintį su Suv. Valstijų tiesomis.

* *

Sakoma, kad Schuylkill apskr. (Pa.) teismas nenagrinėjo žinomo daktaro bylą su "Saulės" leidėjais kovo mėn. todėl, kad daktaras neturėjęs atsivežęs tos "stebuklingos" su kutosu kepurės, su kuria turėjo nusiėmęs "pikčerį" ant lietuviškų laikraščių pusl. ir kurią užsidėjęs daro "operation"

* *

Stebuklingas Phila-jos Dr., rašydamas ligoniui (kuriam nuo darbo skaudėjo strėnos) atsakymą, taip rašo: "Išegzaminavęs tamstos laišką, radau simptomus: išgydymui reik tik $6." Na, tai ką sakysite? Man rods, kad tai labai "moksliškas" budas: rast ant laiško simptomus ir "tručyt" juos doleriais.

Šelmis Mirkt.

* *

Gal vokiški-kryžiokai dabar žinos, jog Dubisa yra gera duktė Nemuno.

* *

Turkas, lysdamas šion karėn, gal ir ištikro užsitarnaus vardą "Kvailas, kaip Dardanelių asilas."

* *

"Tėvynė" gal dabar krapštosi už ausies ir sako, anot amerikonų, kad Žemaitė ir Rimka yra bomiški reporteriai, enivei.

* *

Ką čia mums dar pasakoti apie vokiečių torpedas! Ana žiurėkit, kaip socialistų torpeda nuskandino 43-čią kuopą New Yorke.

* *

Ar ne laikas butų sutverti "bogomazų" uniją iš musų karikaturistų: J. Stirbis ir artistas iš "Pažangos" galėtų but pagarbos nariais.

* *

Gal Tautiškos Tarybos diplomatai dabar pasimokintų kaip notas arba peticijas reikėtų rašyt. Dėdė Samas su Kaizeriu duoda lekcijas uždyką.

* *

Šiuom sykiu Bagočiui nereikėjo skųsti valdžiai, kad katalikų susivienijimas yra nelegališkas. Tai padarė "Tėvynė,"—sulyg speciališko "Draugo" prašymo.

* *

Tas "Darbas," kurį socialistai prikėlė iš miego, pradėjo darbuotis nuo to, kad apiplėšė 43-čios TMD. kuopos kasą, laužydamas visus tarptautiškus įstatymus.

* *

'Kovoj' yra toks paveikslas: ne nupieštas, bet nukeverzotas: stovi neva vyras, bet su liga uodega ir asilo galva. Apačioj locnas parašas: "J. Stirbis."

Duokit p. Stirbiui čampiono diržą!

* *

Apgarsinimas:

Reikalingas vyras, kuris gerai moka skusti purvinus liežuvius; darbas nuolatinis lietuviškų laikraščių apgyventoj vietoj; geram specialistui gera alga.

Lietuvių Visuomenė.

* *

Iš kariškų pranešimų:

"Generolas von. Humbugiškas Daktaras užėmė poziciją "Naujienose." Generolo von Humbugo nuostoliai—keletas doliarių kas savaitė. "Naujienos" pasidavė generolui von Humbugiškam Daktarui be mušio."

* *

Išlaikraščių: Vilniaus diocezijos administratorius Michalkevičius, uždraudė kun, Olšauskui laikyt Vilniuje mišias, klausyt išpažinties ir sakyt pamokslus visoj Vilniaus diocezijoj.

Kiba, jis klausė rodos pas savo brolį, "Keleivio" redaktorių.

* *

"Keleivis," kalbėdamas apie p. Gabrio įsteigtą Informacijos biurą, sušunka: "Tokiems šarlatanams (p. Gabriui) visi turėtų sušukti: Iš Lietuvos nelaimės nevalia daryt prostitucijos."

Well, well, well!... Kol šauksim apie tą Informacijos Biuro "prostituciją," ar neparankiaus mums butų atsiminus apie kun. Žebrio užmušimą ir "Keleivio" įsteigtą prie to prenumeratorių rinkliavą "kovai su juodrankiais," sušukti: "Iš žmogaus nelaimės nevalia daryt sau biznio, kuri yra tikra morališka prostitucija!"

Jurgis Spurgis.

VIETINĖS ŽINIOS.

Chicagiečių auka įduota "Liet. Dr-jai." Ponas A. Olszewskis gavo iš Dr. J. Basanavičiaus, Liet. Mokslo Dr-jos pirmininko, laišką, pranešantį apie Chicagos lietuvių aukos paskyrimą. Dr. J. Basanavičius rašo:

G. T.! Tamistos pasiųstuosius 272 rub., kaipo auką Chicagos lietuvių, esmi gavęs ir juos atidaviau Lietuvių Draugijos Komitetui Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti, kursai labai plačiai šelpia pabėgėlius iš Suvalkų gubernijos, Vilniuje susitelkusius, dalydamas pinigišką pašelpą Draugijos skyriuose dar Vilniaus, Kauno ir Gardino gub. gyventojams, nukentėjusiems dėl karės. Pasitikėdamas, kad Tamista neužmirši ir toliau mus šelpęs, tariu Tamistai pagarbos žodį, o podraug ir ačiu Chicagos lietuviams už tą auką.

J. Basanavičius.

150,000 be darbo visą vasarą. Chicagos karpenterių 4 skyrių balsavimas dėlei mokesties pakėlimo, kaip viskas rodo, laikys be darbo apie 150,000 žmonių. Kontraktorių pasiulymas pakelti mokestį 2½ centų už darbo valandą likosi karpenterių unijų keturių skyrių beveik vienbalsiai atmestas. Visuose keturiuose skyriuose prieš kontraktorių pasiulymą balsavo 4,303 o už—tiktai 4. Iš to matyt, kad unija stovės už savo pirmutinį reikalavimą, kad mokestis butų pakeltas 5 centais. Kontraktoriai nežada lengvai nusileisti, ir tokiu budu streikas gali užsitęsti per visą vasarą rudenin. Dėlei streiko, be darbo butų apie 15,000 karpenterių ir apie 135,000 su jųjų amatu surištų kitų išdirbysčių darbininkų.

Nevalia matyt Tautiškų Kapinių. Lankanties p. Račiunui su jo krutamais paveikslais Chicagoje, apsireiškė gan įdomus dalykas iš kai-kurių musų gerbiamųjų klebonų pusės: buvo uždrausta rodyti vadinamų Tautiškųjų Kapinių paveikslą. Tų kapinių paveikslas buvo nutrauktas, kuomet p. Račiunas praeitą metą traukė paveikslus SLA. Antrojo Apskričio surengtame išvažiavime. Nuėjus kapinių pažiurėti, rasta jos gražia vieta esant, ir p. Račiunas nuėmė jų paveikslą. Juk tai vieša lietuvių, o ne keno kito nuosavybė, ir manyta, kad lietuviams malonu butų matyti paveiksluose jųjų pačių nuosavybė. Kai-kurie Chicagos klebonai kitaip į dalyką pažiurėjo, ir dėlei jųjų užsispyrimo reikalinga buvo tą paveikslą išmesti iš filmų. Kitose vietose paveikslai rodyta su kapinėmis.

Nesvarbus tai dalykas, bet, rods, dvidešimtame amžiuje gyvename.

S.

Antra sveikatos ir blaivybės paroda. Tokiu užvardžiu šios savaitės nedėlioje, panedėlyje ir utarninke Apveizdos Dievo parapijos svetainėje, Union av. ir 18-ta gat., buvo pakartota paroda, kurią Bridgeporto lietuviai turėjo progą jau matyt šv. Jurgio parapijos svetainėje. Kaip Brideporte, taip ir Apveizdos Dievo parapijoj žmonės pasirodė labai įdomaują surengtaja paroda ir miniomis lankė kiekvieno vakaro programus, kurių įvairumo negalima užginčyti. Kalbėtojais ir prelegentais šį kartą buvo Dr. Juška, Dr. Rutkauskas, Dr. Šlakienė, kun. Kemėšis, kun. Kudirka ir p. Gudas. Paveikslus aiškino Dr. Graičiunas.

G.

Dėlei Chicagos lietuvių artistų reikalų tvarkymo. Apie sumanymą sutvarkyti Chicagos lietuvių vaidintojų reikalus ir įsteigti nuolatinį lietuvių teatrą Brigdeporte "Lietuvoje" buvo savo laiku rašyta. Tuom tikslu buvo šaukta du susirinkimai, kurie tačiaus apčiuopiamų pasekmių neatnešė. Tuom tikslu trečias susirinkimas šaukiama šią pėtnyčią, gegužio

21 d., Mildos svet., 3140 So. Halsted st. Sumanytojai tikisi, kad Chicagos lietuviai vaidintojai supras svarbą savų reikalų sutvarkymo ir parodys daugiau įdomavimo šiuom sumanymu. Sumanymo pamate guli noras, šale nuolatinio savo tearo įsteigimo, taip sutvarkyti musų vaidintojų reikalus, kad ilgainiu jųjų darbas butų apmokamas ir kad dabartinieji mėgėjai virstų į profesionalius vaidintojus. Š.

Chicagos lietuviams dovana. Draugija "The Colonial Dames of Illinois" išleido "Pilietybės Pradžiamokslį." Knygelėje greta lietuviškojo teksto eina ir angliškasai. Leidinys yra parankus ypač tiems, kurie nėra apsipažinę su Suv. Valstijų tvarka ir teisėmis. Knygelė parašyta lengva, suprantama kalba. Antroje jos dalyje trumpais, bet vaizdingais bruožais pažymėta svarbiausieji Suv. Valstijų istorijos nuotikiai. Knygelė yra pritaikinta prie Chicagos. Išviso išspausdinta 12 tukstančių exempliorių lietuvių kalboje. Knygelė ką tik išėjo iš spaudos. Jinai bus dalinama uždyką visiems jos norintiems. Norintieji galės ją gauti ir "Lietuvoje," kaip tiktai bus prisiųsta jos kopijų.

Nepavykęs piknikas. Praeitą nedėldienį vietinis socialistų Liet. Šelp. Fondo komitetas buvo parengęs pikniką Justice Park darže. Dėlei nelokio oro ar kitokios kokios priežasties, piknike žmonių beveik visai nebuvo. Atsilankiusių galėjo buti vos apie 40 žm. Dėl to ir patsai piknikas nepaprastai anksti užbaigta. Rengėjams, kaip rodosi, reikės iš savo kišeniaus nemažai pridėti išlaidoms padengti. **Buvęs.**

Žilinskas išvažiavo. Gegužio 19 d. naktiniu traukiniu išvažiavo Bostonan iš Chicagos žinomas lietuvis-ristikas P. Žilinskas, kuris čia paviešėjo apie 6 savaites. Per tą laiką jisai turėjo apie 18—20 ristynių, kuriose nei kartą nepralaimėjo, nors ėmėsi su tokiais ristikais, kaip Cutler, Huckoff ir kiti. Iš įdomių jo ristynių buvo ristynės su Chicagos lietuvių ristiku J. Bancevičium pareitą pėtnyčią Pulaski svetainėje. Per dvi valandas ristikai negalėjo vienas kito įveikti. Ristynės buvo įdomios ristikų svaros nelygumu. Bancevičius iš Žilinsko gavo pagyrimo žodį už savo, kaipo ristiko, gabumą.

Žilinskas žada vasarą praleisti Bostone ir rudeniop grįžti Chicagon visai žiemai. Plianuotąją kelionę visasvietinėn parodon San Francisco Žilinskas bene padės šalin. R.

Pajieško chicagiečio. Franciška Silenytė iš Rygos prašo mus pranešti, kad jinai pajieško savo brolio Juozapo Silenio, atvažiavusio iš Kuršo gub. Chicagon vasario mėnesyje 1906 m. Gimęs jisai 1886 m. Mokąs rimoriaus ir maloriaus amatus. Rašyti jai reikia antrašu: Rusija—Ryga, kl. Münz Str. No. 3-4. Franciška Silenis.

Atitaisymas. Tilpusin "Lietuvoje" straipsnelin apie vėlionę Praks. Kulienę įsibriovė per neapsižiūrėjimą keletas nemalonių klaidų, kurios čia atitaisoma. Vėlionės vyro vardas buvo ne Jonas, bet Jokubas. Dvylika metų pragyventa išviso Amerikoje, nevien Chicagoje. Vėlionė atvyko gegužio 29 d. 1902 m. į Baltimore, Md., kame gyveno iki 1907 metų. Vėliaus gyveno Brooklyn'e, N. Y., o 1909 metais atvyko Chicagon, kame gyveno iki birželio 1914 m. sykiu su sunumis: daktaru Jokubu, aptiekorium Justinu, Petru ir Jonu. Platesnių žinių apie vėlionę galima sužinoti antrašu: Kulis Broliai, 3259 So. Halsted st., Chicago, Ill. R.

AUKOS.

L. G. ir A. F. aukos, Town of Lake miesto dalyje surinkta per SLA. 112-tos kp. kolektorių M. Sipavičią.

Aukauta: po $1.00—J. Bulota, B. Paszkiewicz; po 50c—T. Atrašką; po 25c—M. Sipavičia, J. Adasiunas, K. Pialiackas, F. Syleviče, St. Ginsgaila, A. Vasiliauskas, M. Tereša, D. Jankavičiutė, J. Jacumskis, I. Paškauskas, F. Paulauskis, A. Kardelis, V. Gapseviče, A. Kavoliauskas, J. Urbons, L. Saltum, A. Ragaišis, J. Janušauskas, M. Basčiukė, A. Barseniutė, E. Gudrimaičiutė; po 10c—A. Kleiva, J. Šimkus, A. Gurenas, K. Rekšnis, K. Rekšnis; po 5c—A. Dambrauskas, A. Skrodenis. Viso L. G. Fondui $8.35.

Aukos surinktos per tą pačią ypatą L. Aut. Fondui:

Aukauta: po $50c—P. Sipavičia; po 25c—J. Sipavičia, F. Viliunis, F. Klimas, J. Žvirblė, K. Latukas, M. Smorgaitė, K. Juknius, F. Tatušis, B. Pukškalčiutė; po 15c—J. Raukaitė; po 10c—A. Kavaliauskas, V. Narkowicz, K. Keleris, V. Lukenski, P. Jankauskis, P. Racis, V. Buividas, P. Vairodas, J. Aluzas. Viso L. Aut. Fondui $3.80

L. A. F. 8.35

Abiem fondo dalim viso $12.15

Aukos priimta.

F. K. Strzynecki,
L. G. ir A. F. Ch. rašt.

ATSKAITOS.

Atskaita Liet. Mot. Dr-jos "Apšvietos," Chicago, Ill. surengto naudai Lietuvoje nukentėjusių vakaro, buvusio vasario 14 d. 1915 metų, p. A. Olszewskio svetainėje.

Viso labo įplaukimų $115.75
" " Išlaidų 78.49

Viso labo liko $37.26

Kol-kas pinigai randasi Dr-jos globoje.

K. Katkevičienė,
"Apšvietos" Dr-jos Nut. Rašt.

Atskaita Liet. Mot. Dr-jos "Apšvietos" fėrų, surengtų kovo 27 ir 28 d. 1915 m. naudai esančių labai vargingame padėjime kai-kurių viršminėtos dr-jos narių. Fėrai rengta p. A. Olszewskio svetainėje, Chicago, Ill.

Per abi dieni įplaukų buvo $78.05
" " " Išlaidų 26.89

Per abi dieni liko $51.16

Tam pačiam tikslui per Z. Puniškienę ir A. Žemaitienę Bridgeporto miestadalyje pinigais surinkta .....$ 4.30

West Side dalyje per J. Katkevičienę ir J. Virbickienę pinigais surinkta 2.20

Ant 18-tos gat. per O. Vikšrienę ..... .70

Viso per rinkėjas pinigais

Liko iš fėrų $1.16

Viso labo $58.36

Pp. Olszewskiams už svetainės suteikimą veltui, visiems aukautojams ir aukautojoms už aukas, kaip pinigais, taip ir visokios rūšies daiktais, Liet. Mot. "Apšvietos" Dr-ja taria širdingą ačiu.

K. Katkevičienė,
"Apšvietos" Dr-jos Nut. Rašt.

Nuo Redakcijos. Šios atskaitos suvėlinta įdėti.

JUOKELIAI.

ANTRAS ČEVERYKAS.

Tulas keliautjantis pardavėjas apsistojo mažo miestelio viešbutyj nakvotų. Viešbučio savininkas pasakė jam, kad tik vienas kambaris belikęs tuščias ir tas pats yra toj viešbučio dalyje, kurioje apsistojo labai nervuotas žmogus. Tos priežasties dėlei, reikalinga labai ramiai kambaryj apsieiti. Keliauninkas nuėjo savo kambarin ir, bedumodamas apie savo reikalus, užmiršo apie persergėjimą. Prieš eisiant gult jis avėsi kojas ir smarkiai metė iš rankų čeveryką, kuris dikčiai subildėjo. Tada jis atminė pasargą ir kitą čeveryką labai palengva padėjo. Netrukus beldžiama į duris. Jis pradarė jas ir pamatė savo nervuotą kaimyną, kuris sušuko:—Ko po perkunų, kito čeveryko nenusiauni! Aš jau visa valanda laukiau, kada jį mesi ant grindų.

KODĖL NEINI PĖSČIAS.

Tulas garsus "spykeris" važiavo į šiaurinę Chicagos miesto dalį, kad ten duoti gerą spyčių nesusipratėliams. Jis vien-val rugojo konduktoriui, kodėl karas labai palengva einąs, ir jis galįs pavėluoti su savo šventu darbu.

— Jeigu Tamistai karas netinka tai išlipk ir eik pėsčias—konduktorius jam pasakė.

— Aš taip padaryčiau, bet tik nesusipratėliai nelauks manęs.

MAT, JIS NERUKĖ.

— Gyduolės negelbės tamstai. Permainyk visai gyvenimą. Išvažiuok gyvent kokiam mėnesiui į miškus; valgyk tik jautieną; gerk daug gero pieno; anksti eik gult, rukyk vieną cigarą į dieną ir tas greitai tau pagelbės.

Taip patarė daktaras savo pacientui.

Už mėnesio laiko jis vėl atėjo pas daktarą ir jau išrodė kaip naujas žmogus, nes ir gydytojas tą pasakė.

— Ištikro, ponas gydytojau, tamstos parodavijimas buvo geras: aš ėjau anksti gult ir viską dariau, kaip įsakei. Bet klausyk, gydytojau, tas cigaras tai ką tik nepapjovė manęs, pakol pripratau.

Apgarsinimai.

UŽKVIETIMAS LIGOS.

Atlikimas kokio nors veikimo, kas mums gerai žinoma, kad toks užgaus musų sveikatą, męs užsikviečiame ligą. Per nesigydymą umu laiku, kada męs pajuntame nesmagumą, męs daro me tą patį. Kada nors aplankymas pavojingos ligos nustebins mus savo netikėtu aplankymu. Pirmame prastame pasijautime, nepaisant priežasties jo, Tamista turi vartot Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Šitas blogas pasijautimas gali umai sugadint apetitą, gali padaryt skausmus po valgiais, priklumus, vėmimą, smirdančią dvasią, užkietėjimą vidurių, skausmą viduriuose arba žarnose ir nerviškumą. Šitoji gyduolė išvalys vidurius ir sustiprins juos, atnaujins apetitą, paliuosuos užkietėjusius vidurius ir pagamins naujas spėkas. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland av., Chicago.

.....

Trinerio Linimentas paprastai labai greit paliuosuoja reumatizmo ir neuralgijos skausmus, nes jis yra stiprus ir persigeriantis. Geras visur, kur tik linimentas yra reikalingas. Kaina 25c. ir 50c., krasos keliu 35c. ir 60c.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo žento Juozo Platakio ir dukters Barboros, zarėnų parap., Telšių pav., Kauno gub. Jau dveji metai jie gyveno Pittsburg, Pa. ant Carison gat. Meldžiu atsišaukti adresu:

Motiejus Misis,
1206 St. Clair St., Ashland, Wis.

Pajieškau savo pažįstamo Kazimiero Greita Daunorių kaimo, Vabalninkų parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Vrašau atsišaukti, nes turiu svarbų reikalą adresu:

Mr. John P. Greita,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškau vieno savo gero pažįstamo Jono Globio; jis Lietuvoj vadinosi (Uksas) paeina iš Kauna gub., Tauragės pavieto ir parapijos, Šakių kaimo, kuris su manim buvo pas vieną gaspadinę ant burdos. Balandžio 22 dieną šių metų, niekam nieko nesakęs, prasišalino iš namų. Iš mano bakselio dingo tuom tarpu $210.00 ir laikrodėlis vertės $8.00. Kiek man teko girdėt, buk jisai žadėjęs važiuoti į Philadelphia, Pa. Jis yra apie 5 pėdų ir 4 colių augščio; dužas ir biskutį suvargusios pažiuros, tamsiai gelsvų plaukų, viršugalvis pradėjęs plikti, su povidutiniais tamsiai gelsvais usais, apitamsio veido, amžiaus —40 metų. Jis yra vedęs, bet moteris su vaikučiais Lietuvoje, ir jis antru sykiu į Ameriką atvažiavęs; pirmiaus išbuvo apie 10 metų sykiu su moterimi Amerikoje, o potam išvažiavo į Lietuvą, pabuvo apie porą metų, paskui palikęs moterį, atvažiavo į Ameriką vienas prieš pat karei prasidedant. Todėlgi, meldžiu kas tikrai apie jį žinotumėte, man tuoj pranešt, o aš atlyginimui duosiu penkis doliarius; rašykit šitaip

Zidorius Vaištaras,
331 N. 5th st., E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo brolio Jono Šakalio, paeina iš Kauno gub., Ukmergės pav., Kavarsko parap., Mackeliškių kaimo. Trįs metai atgal išvažiavo į mainas Pensylvanijos valstijon. Jis pats, ar kas jį žino, meldžiu duoti žinią antrašu:

Petras Šakalis,
920 W. Superior st. Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Jono žebrio, Jurgio ir Antano Babickų, visi trįs iš vieno kaimo. Negaunu laiškų nei iš Lietuvos, nei čia iš Amerikos. Labai pasiilgau jų per ilgus metus ir prašau jų pačių, ar kas juos žinotų atsišaukti adresu:

Andrew Zebroski,
% Browns Ranch, Nisqually, Wash.

Pajieškau vietos prie bažnyčios už zakristijoną; esu labai patyręs tame darbe. Dirbau Lietuvoj 4 metus ir turiu paliudijimus. Jeigu kam toks reikalingas, tuoj atsišaukit po num.:

Augustas Belieszis,
4404 So. Wood St., Chicago, Ill.
Phone Yards 5709.

Nieztanti išbėrimai,

kaipo tai: niežai, šašai, dedervinės, parstupu užsinuodijimas, "salt rheum", visokie pučkelniai ir vasariniai išbėrimai turėtų buti tepti su

Severa's Skin Ointment

(Severos Odine Mosčia), kurios raminanti įtekmė apmalšina skaudų jausmą ir gydo viršminėtus nesmagumus. Nekuriuose atsitikimuose **SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP** (Severos Gydantis Odinis Muilas), sutrumpina išgijimo laiką, nes užlaiko odą švariame padėjime, kas ir paskubina išgijimą.

Persitikrinimui perskaityk šį laišką:

Severos Odinė Mostis 50 centų
Severos Gydantis Odinis Muilas 25 centus

Išbėrimai išnyko

"Šiuomi pranešu, kad Severos Odinė Mostis yra puikus vaistas nuo įvairių odinių išbėrimų. Aš kalbu iš patyrimo. Mano vaikas, metus atgal, kentėjo nuo odos išbėrimo ir nors gydytojams mokėjau didelius pinigus, bet niekas negelbėjo. Užtėmyjęs laikraštyje pagarsinimą Severos Odinės Mosties, pasiryžau pamėginti. Pasekmės buvo geros ir aš tapau užganėdintas, nes suvartojus tris plėčkutes, išbėrimai išnyko."

Albert Skrabalak,
141 Walnut St.,
Binghamton, N. Y.

Kiekvienas, kuris kenčia nuo užkietėjimo, turėtų vartoti **SEVERA'S TAB-LAX.** Tatai yra puikus cukrinis liuosuotojus vaikams ir suaugusiems. Kašt. 10 ir 15 centus.

Pirkdami gyduoles, reikalaukite vien Severos ir neimkite jokių užvaduotojų. Jei negalėtumet gauti Severos gyduolių savo apielinkėje, tai rašykite pas

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Turi geriausią pasisekimą. Kas nakt pilnas žmonių.

Kodėl?

Todėl, kad duoda **geriausius vaidinimus už pigiausias kainas.**

Už 5c čia pamatysi gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko, tai ateik

MILDOS-TEATRĄ.

Reikalavimai.

Reikalauju jauno vyro kriaučiaus, kuris moka gerai darbą prie vyriškų kostumerskų drapanų siuvimo. Darbas ant visados, ir gera mokestis. Atsišaukit tuoj:

Sim. Rutkauskas,
2153 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Reikalingas:—geras zeceris prie "Job'ų" darbo. Atsišaukti "Lietuvos" redakcijon.

Ant Pardavimo.

PIGIAI PARSIDUODA.

2 fliatų medinis namas (2957 East 81st st.) Chicagos dalyje Cheltonham (arti 81-mos gat. ir naujojo bulvaro). Įtaisyta gazas, toiletai, tvartas, gražus kiemas, papuoštas medžiais. Gyvenk vienam fliate ir imk randą už kitą fliatą. Kaina $2,500. Mažas įmokėjimas, likusioji dalis taippat, kaip randa. Kreipkis ar rašyk:

CHAS. RINGER,
2924 E. 79th st., Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukit reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

Parsiduoda:—visi pritaisymai bučernėi ir grosernei. Pirkėjas gali laikyt čia pat štorą, šioje pat vietoje, kur tirštai apsigyvenę lietuviai; gali iškraustyt kitur, kur pirkėjui tinka arba gali pirkti ir su namu. Meldžiu atsišaukti tuojaus adresu:

W. Azukas,
8466 Vincennes Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—saliunas labai pigiai, lietuvių apgyventoje vietoje; iš priežasties ligos savininko. Atsišaukite šiuo adresu:

K. S.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Parsiduoda:—pigiai bekernės visos formos ir mašinos dėl kėksų darymo, 3 vežimai ir pakiuktai. žodžiu sakant, viskas yra, tik arklių nėra. Nusipirkus arklius galima gerą biznį turėt. Parsiduoda tik už $300. Norint dasizinoti, atsišaukti:

L. Savickas,
20 Oxford St., New Britain, Conn.

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam bizniui. Parsiduoda už $3,500.00

3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00

Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ant parandavojimo:— puikus štoras su gyvenimo kambariais. Šale banko ir prie pat lietuviškos bažnyčios—kur yra didelis žmonių perėjimas. Vieta tinka kriaučiui, urapanų, aprėdalų ar čeverykų sankrovai, barberiui, laikrodininkui ir kitam bizniui. Randa pigi ir garu šildoma. Elektrika, gazas ir maudynė. Jeigu jieškai geros vietos bizniui, tai čia rasi. Atsišauk po numeriu 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodnais užsėtais javais; turiu visokio didumo farmų. žemė—molis su juodžemiu ir molis su smiltimis maišyta, derlingiausi žemė; pirmo sorto visokiems javams ir šienams ir sodams. Turiu daugybę farmų neišdirbtų žemių labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. žemė atsakančiai gera. Didžiausioj Amerikoj lietuvių farmerių kolionijoj kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausis farmerių miestas visame state Mich. Viduryj derlingiausių ir gražiausių, lygių laukų keliai žviruoti (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolionijos centru; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkeliais; turime turgus, javų melnyčias, bankas, bažnyčias, geriausias mokslaines ir visas vigadas. Ilgai nelaukdamas atvažiuok pas manęs į Scottville, Mich., aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemiu ir maišytų žemių, geriausio gatunko, kokių gali rasti Amerikoj. Apgyventame gražiausiame krašte nusipirkęs nuo manęs farmą, pats ir tavo šeimyna džiaugsis ir tapsi bagotu farmeriu. Norinti pirkti gerų farmų rašykite tuoj, gausite žemiapį (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogą. Adresas:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

LENGVAS GYVENIMAS ANT PIGIŲ ŽEMIŲ PIETUOSE.

40 akrų žemės valstijose Arkansas ar Louisianos duos Tamstai pragyvenimą nuo pat pradžios ir pastatys Tamstą ant turtų kelio. Miškų kompanijos atiduoda žemes iš po nukirstų miškų nuo $12 iki $15 už akrą. Du vaisiu į metus ant tos pačios žemės. Apsigyvenimas svieturgymių jau pradėtas. Prisivienyk prie Tamstos viengenčių kolionijoj ir tapk pasekmingu. Mažas turtas Tamstai duos pradžią. Rašyk šiandien pas

L. M. Allen P. T. M, Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago, Ill., pilniems nurodymams.

Ar skaitei senausią ir rimtą populiariškai-moksliską mėnesinį laikraštį

"LAISVOJI MINTIS"

Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, socioliogijos ir socialio klausimo sryčių.

Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus.

Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateityje mano dar padidėti.

"Lais. Min." kaina metams $2.00.
Pusei metų ..... 1.00.
Pavienis numeris ..... 20c.

Siųsk 20c kad ir krasaženkliais, tuoj gausi **"Laisvosios Minties"** vieną numerį. Adresas:

"LAISVOJI MINTIS"
2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

Vokiečiai Užėmė jau Beveik Visą Lietuvą.

Jeigu rusai neįstengs vokiečių iš Lietuvos išvyti, tai lietuvių ukės, laukai ir namai bus atimti ir vokiečiams atiduoti. Lietuviai tada galės vokiečiams bernauti už puoduką juodos kavos, arba kraustytis kitur sau tėvynės ieškoti. Ir Amerikos lietuviams nereiks Lietuvon grįžti, kadangi jų tėvynė jau bus vokiečių rankose.

Todėl Amerikos lietuviai apsvarstykite šį dalyką gerai ir išanksto pradėkite rengti sau naują tėvynę čia Amerikoje, nes Lietuvon sugrįžę jau rasite vokiečius jusų namuose begyvenančius.

Kad čia padaryti sau antrą tėvynę, tai reikia užpirkti geresnes biznio vietas ir namus taip, kaip žydai, vokiečiai ir kiti daro. Visuose miestuose svetimi turi užėmę geresnes biznio vietas, o lietuviai apsisėda prasčiausiose. Už tai svetimi ir pakilo augščiau, o lietuviai yra tik jų tarnais.

Chicagas yra didžiausia leituvių kolionija ir čionai yra labai lengva lietuviams užimti geresnius biznius.

Geriausia Bizniui Vieta Dabar yra Bridgeportas.

Ant Bridegporto pirmiausiai lietuviai apsigyveno ir už tai čia jų yra daugiausiai.

Halsted Street yra svarbiausia biznio gatvė ant Bridgeporto. Kas tik čia biznį užsidėjo, kiekvienam sekasi. A. Olszewskio Banka čia padarė gerą lietuvių bizniui pradžią. Išpirko iš žydų rankų didumą lotų ir namų, senas budas nugriovė ir užstatė jas gražiais, naujais biznio namais, iš kurių didžiausiu ir gražiausiu yra MILDOS TEATRAS.

Šitas Teatras dabar sutraukia kas vakaras čia tukstančius žmonių iš visų kraštų ir už tai visi štorai čia dabar daro gerą biznį.

Šiuose prastuose laikuose Jųs matote geriausiose miesto dalyse didumą štorų tuščių, o ant Halsted Street, tarp 31-mos ir 35-tos tuščių štorų nėra. Tas liudija, kad Halsted Street ant Bridgeporto yra geriausia biznio vieta.

Kad čia yra geriausia biznio vieta, tą jau pamatė ir žydai, ir grekai ir jau čia jie pradeda propertes pirkti. Piet-rytinį kampą 32-ros ir Halsted St. nupirko žydas ir šiose dienose pradės statyti 3 augštų puikų namą su štorais. Šale to, kitus 3 tuščius lotus taipgi derina žydai statymui didelio departamentinio štoro.

Ko lietuviai laukia, kodėl neužperka šioje geriausioje biznio vietoje sau properčių?

Čia yra geriausia vieta pigiam hoteliui, kuriame praktiškas biznierius padarytų gerus pinigus. Čia yra šimtai jaunų nevedusių vyrų, kurie geriau norėtų turėti ruimą tokiame hotelyje negu privatiškoje šeimynoje. Tokiems 100 ruimų galima lengvai išrandavoti. Žmonės iš kitų miestų važiuodami į rytus ar vakarus vis čia apsistoja, o pernakvoti nėra kur. Tokis hotelis juos visus gautų.

Todėl biznieriai pagalvokite apie šią gerą progą, apžiurėkite šią vietą, ir kibkite prie biznio. Kada męs turėsime daugiau biznierių, tada ir čia jausimės taip, kaip naujoje tėvynėje.

MĘS TURIME ANT HALSTED ST. PARDAVIMUI SEKANČIAS PROPERTES:

Didžiausias naujai statytas ant 3 lotų murinis namas, 75 pėdų platus, 135 pėdų ilgas, prirengtas užstatymui antro ir trečia augštų, tinkamas didžiausiam departamentiniui štorui. Užima beveik pusę bloko.
Kaina $36,000
Neša randos per mėnesį $300, per metą $3,600, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus ir propertės lieka dykai.

Įmokėk tik $8,000, o reštą pati randa išmokės. Šiame name bile dieną bus didžiausias departamentinis štoras.

3 augštų naujai pastatytas ant 2 lotų puikiausias namas, 50 pėdų platus, 115 pėdų ilgas; pirmas augštas štoras, antras ir trečia augštas 4 flatai. **Kaina**.. $48,000
Neša randos per mėnesį $435.00, per metą $5,220.00, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas lieka dykai.
Įmokėk $10,000, o reštą pati randa išmokės.

Ant Lime St. tarp 32-ros ir 33-čios gatvių parsiduoda 2 muriniai namai, gerai aptaisyti. Vienas už.. $1,700
Antras už 2,000
Įmokėk tik $500, o reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT EMERALD AVENUE.

4 ruimų medinis namas, už $1,000
6 ruimų medinis namas už 1,600
2 augštų, 4 flatų medinis namas už 3,300
Įmokėk $1,000, reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT UNION AVENUE.

3 augštų, 3 flatų geras murinis namas už $3,300
Įmokėk $1,000, reštą morgečius.

ANT PARNELL AVE. ARTI 34-tos GATVĖS.

Du namai ant vieno loto. Priešakyje murinis 6 kambarių, užpakalyje 2 augštų medinis, 2 flatai. Neša randos $40.00. **Kaina** $4,200
Įmokėk tik $700, reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT WALLACE STREET.

2 augštų, 2 flatų po 6 ruimus medinis namas už.... $2,500
Įmokėk $500, reštą ant lengvų išmokesčių.

ANT NORMAL AVENUE.

Du muriniai namai ant vieno loto, abu 2 augštų ir po du flatu, neša randos $48.00 per mėnesį.
Kaina $4,000
Įmokėk $1,000, reštą morgečius.

ANT RACINE AVE. ARTI 34-tos GATVĖS.

3 lotai po $500 kiekvienas. Įmokėk $50.00, reštą ant labai lengvų išmokesčių.

A. Olszewski Bank

3252 So. Halsted St. Chicago

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk **Teleskopą** su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS
Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

DIDŽIAUSIS AMERIKOEJ "LIETUVOS" KNYGYNAS.
"Lieuvos" Išleistos Knygos:

2116	ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl.	$2.00
	Kietais audimo apdarais	2.50
2117	ŽODYNAS Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl.	3.00
	Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais.	4.00
2118	ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274.	6.00
2119	ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura	7.00
4	Allumna ir Kitos Pasakos.	.35
95	Gyvenimo Vaizdeliai.	.15
126	Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Velnių.	$.150
	Apdaryta.	$2.00
157	Karės Laukuose.	.20
191	Laikrodininko Atminimai.	.15
195	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis I.	$1.00
	Apdaryta.	$1.25
196	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis II.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
197	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis III.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
198	Lietuviškos Pasakos vairios.Į Dalis IV.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
216	Makaro Sapnas. Apysaka.	.15
220	Maxim Gorkij. Pasakojimai.	.25
245	Namelis ant Volgos.	.20
246	Nakvynė.	.10
265	Olitipa. Pasaka.	.25
275	Pagal Įstatymus.	.40
286	Pasaka apie Kantrią Aleną.	.20
287	Pasaka apie Adomą ir Jievą.	.10
298	Ponas ir Bernas.	.15
305	Pragaro Atgijimas.	.10
325	Raistas—The Jungle. 85c. Apdaryta	$1.15
327	Revoliucijos žmonės.	.20
330	Rymas. Romanas. $1.25. Apdaryta.	$1.50
340	Sapnai, pasakaitės.	.20
343	Sidabrinis Kryželis.	.45
351	Simukas ir Magdutė.	.10
409	Žmogus Nepliuškis.	.10
485	Pamokslai Išminties ir Teisybės.	.40
496	Robinzonas Kruzius. Morališka Pasaka.	.20
600	Akis už Akį, Dantis už Dantį.	.10
642	Consilium Facultatis.	.15
656	Dekliamatorius.	.50
657	Dėdė Atvžiaavo.	.20
658	Draugas, drama.	.10
679	Geriaus Vėliaus Nagu Niekad.	.15
683	Guminiai Batai. II Nuo Ausies Lig Ausies.	.10
722	Jonukas ir Marytė.	.10
737	Katriutės Gintarai.	.15
743	Kunigo Gramulos Raštinyčioje.	.10
760	Lizdas Naminio Liuto.	.15
761	Linksmos Dienos.	.10
771	Medicinos Daktaras, komedija.	.20
773	Migla. Komedija.	.10
774	Mindaugis, Lietuvos Karalius.	.25
775	Milionai Vandenyj.	.10
787	Nastutė, 2 veiksmų Drama.	.15
827	Perskyrų Teisėjas, komedija.	.10
828	Pietro Caruso.	.10
830	Piršlybos. Komedija.	.20
831	Pinigų Nėr. Sceniškas Vaizdelis.	.10
832	Pirmi žingsniai.	.20
837	Pono Feliso Atsilankymas, Komedija.	.15
840	Prieš Vėją Nepapusi.	.20
867	Sulyg Naujausios Mados.	.10
869	Šalaputris. Komedija.	.10
871	Šiaurės Karžygiai.	.25
908	Vyrų Vergija, Komedija.	.20
920	Žilė Galvon—Velnias Vuodegon.	.10
922	Žmonės. Drama.	.15
976	Eilėmis ir Proza.	.25
986	Girtuoklių Gadzinkos.	.10
987	Gyvybė.	.15
1014	Keplos Kančios.	.10
1069	Pirmieji žiedai. Eilės.	.10
1080	Revoliucijos Dainos.	.15
1144	Akyvį apsireiškimai Sviete.	.25
1145	Apie Žemę i rKitus Svietus, Jų Buvį ir Pabaigą.	.75
	Apdaryta.	$1.00
1149	Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija.	.75
	Apdaryta.	$1.00
1161	Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus.	.40
1182	Dvi Kelionį į Tolimą Šiaurę.	.20
1190	Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta.	.75
1192	Geografija arba Žemės Aprašymas.	$2.00
	Apdaryta.	$2.50
1199	Išsiwystymas Vaisiaus Gyvunų.	.10
1201	Iš Kur Atsirado Musų Naminiai Gyvuliai.	.20
1218	Kada ir Kokiu Budu Svietas Susitvėrė	.35

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų, Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami **Katalogo**, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., -:: CHICAGO, ILL.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankieriai, bet mes **gvarantuojame** Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos **pinigų,** nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir **brangiau.**

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir **brangiaus.**

Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.

Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

So. Halsted Furniture House

3224=26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

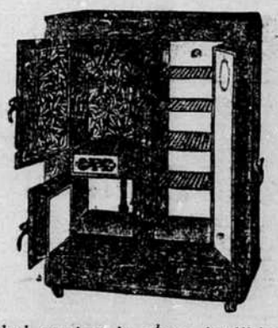

Geriausis laikas pirkti naminius daiktus (Furniture) pavasaryj, kuomet šeimyninkė visus namus valo. Reikalaudami gražių ir tvirtų stalų, kedžių, komodų, pas mus didžiausį palovų, sofų, divonų ir visokių kitų name reikalingų daiktų, rasite sirinkimą.

Labai gražus ir pigus kudikiams vežimėliai (Baby Carriages). Musų ledaunės (Ice Boxes) yra žinomos, kaipo ilgiausiai palaikančios ledą.

Šį pavasarį parduodame viską nužemintomis kainomis. Ateikite pažiurėti ir persitikrinti, kad niekur taip pigiai nepirksite, kaip pas mus. Musų prekės gvarantuotos, patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais ir mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House

Telephone Drover 700

3224 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

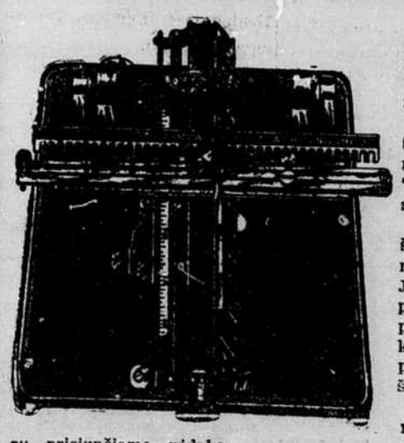

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Kataliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

NEMOKĖK RANDOS
SAVO VISĄ AMŽIŲ, BET
GYVENK SAVO NAME.

Šitie Nauji Muriniai Namai (6 iš viso) ant 3 pagyvenimų randasi ant West 23rd Place, tarpe Leavitt St. ir Hoyne Ave., Chicago, Ill., Tik Vienas Blokas nuo Lietuviškos Aušros Vartų Bažnyčios ir mokslainės. Labai parankiai į visas strytkarių linijas ir tik du blokai nuo viršutinio geležinkelio (Elevated Road). Tiktai nuo 10 iki 15 minutų ėjimo į didžiausius nuolat dirbančius fabrikus, užlaikančius suviš 25,000 darbininkų.

Nusipirk vieną iš šitų Naujų Murinių Namų, kurie parsiduoda ant labai lengvų išlygų. Randos pinigais išmokėsi namą. Busi gaspadorius, nieko nebijosi ir nereikės nuolatai kraustytis, daryti sau bereikalo lėšas ir gadinti savo daiktus.

Tamistos draugai ir pažįstami, turėdami mažiau pinigų, pirko namus ir šiądien gerai stovi. Ar duosi save pralenkti? Ar neatsibodo į kito kišenių pinigus dėti? Todėl nelauk nieko, bet pirk sau vieną iš šitų naujų murinių namų ant 3 pagyvenimų, pakol dar neišparduoti.

Šitie namai yra pastatyti ant lotų, turinčių 28 pėdas platumo ir 125 pėdas ilgio. Namas nuo namo atsiskyręs 6 pėdom ir puse, todėl turi užtikrinimą, kad niekas niekad neužstatys ir neatims šviesos ir oro, kas labai tankiai atsitinka su namais, pastatytais ant siaurų lotų, turinčių tik 24 arba 25 pėdas platumo.

Šitie namai yra pastatyti iš geriausių materijolų ir geriausio darbo. Viskas yra gvarantuota—gausi ant rašto užtikrinimą—ko jokis kontraktorius neduoda. Koznam name yra 3 randos po 4 ir 5 kambarius. Visi miegojimo kambariai (Bedrumai) yra dubeltavi, dideli ir ruminga. Kogeriausios maudynės ir sitikos. Naujausios mados gazu ir pečium šildomi vandeniniai boileriai. Labai puikios sienose inbudavotos šėpos su prancuziškais zerkėlais. Gazas ir elektrika visuose kambariuose. Visi kambariai dailiai išmalevoti, o šeklyčios (frontinės) puikiai išpoperuotos. Ant visų langų yra užtraukos ir firankom karčiukės, ir daugelis įvairių kitų įtaisymų. Geriausiai yra viską matyti savo locnomis akimis, o persitikrinsit, kad šitie namai yra pastatyti, kad laikytų per amžius, o ne tik ant trumpo laiko.

Pirkdamas vieną iš šitų naujų murinių namų, gausi geresnį namą negu pats galėtum pastatyti ir užčėdysi mažiausiai septynis šimtus doliarių ir netvėsi rupesčio nei klapato su kontraktoriais. Nusipirksi ir kraustykis, išlygos taip lengvos, kad nejusi kaip namą išmokėsi. Visos gatvės iščementuotos ir apmokėtos—nėra jokių mokesčių. Visi, kurie pirko mano pastatytus namus yra užganėdinti, busi ir Tamsta pilnai užganėdintas. Jeigu niekad nieko nepradėsi, tai niekad nieko neturėsi. Šiądien yra geriausia diena pradėti. Dėlei platesnių žinių kreipkitės asmeniškai arba raštu į:

JONO BAGDŽIUNO BANKA,

2334 S. Oakley Av., kampas 23 Pl., Chicago, Ill.

Bankinės valandos nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. po piet.

PHONE DROVER 4247

Dr. J. JONIKAITIS

GEDIKAS IR CHIRURGAS

4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Naujas Savaitinis Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Bankę užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Parsiduoda:—Puikiausias Locomobile Limosinas, 5 cilindrų, 50 arklių spėkos, 7 pasažieriams, brangiausio darbo, geriausiame padėjime, taip kaip naujas. Kaštavo $6,750, parsiduoda už $1,800. Turintis šį automobilių gauna pirmenybę visuose pagrabuose, parodose ir t.t.

Taipgi parsiduoda Welch Detroit 7 pasažierių touring automobilius gerame padėjime, tvirta mašinerija, gali važiuoti kad ir prasčiausiais keliais. Kaštavo $3.500, parsiduoda už $500. Atsišaukit pas

DR. KULIS,
3259 So. Halsted Gat., Chicago, Ill.
Telephone Yards 1532.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
● yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis

"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, sutcikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą leidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1; Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

FARMŲ PIRKĖJAMS DOVANA.

Didelis farmų listas dovanai, Didžiausioj Lietuvių Kolionijoj, su aprašymu daugybės farmų pardavimui, išdirbtų, su budinkais, sodnais, gyvuliais ir neišdirbtos žemės parsiduoda pigiai ir ant lengvų išlygų; žemė geriausi ką randas visoj Amerikoj, netoli nuo didelių miestų ir gerų marketų; jeigu manai pirkt, rašyk laišką tuojaus, su užklausimu farmų listo.

Chas Zekas & Co.
127 N. Dearborn St., Room 808.
Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Mes duodame visokius darbus jų šeimynoms.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose
Informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Phone Drov. 5082
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1203
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėliomis
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

Dabar Jau Galima
Atvažiuot iš Lietuvos
ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00
Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60
Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.
Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Bridgeport Clothing Co.

Mes vis darome biznį dėlto, kad mes užlaikome pagal vėliausios mados aprėdalus. Pas mus gali gauti nuo mažiausios ir iki didžiausios mierų siutus už mažesnę kainą negu kitur.

Skrybėlių, šilkinių marškinių ir čeverykų—geriausis rinkinys musų krautuvėje.

Štoras Atdaras Vakarais
Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Geras Draugiškumas
yra viena charakteringiausių didžiosios Vokietijos universitetų studentų ypatybių. Jie žino, kad nėra geresnio budo sustiprinti ir prailginti draugiškumą, kad pavelyti sau vidutiniškai vartoti gerą malonų alų; todėl nėra nepaprastu reginiu matyti jųjų kuopas savo gimtos šalies smuklėse ir kafejuose su stiklu jųjų mėgiamo alaus—LYGIAI kaip
ALMA MATER
Motinoms po kudikio, seniems ir žmonėms su silpstančia sveikata arba sveikstančia sveikata arba sveikstantiems iš ligos McAvoy's Malt Marrow yra stebėtinas sveikatos ir jiegos atnaujintojas. Telefonuokite Calumet 5401 arba gaukite jo iš savo aptiekorlaus.
Mc Avoy Brewing Co., Chicago

Bell System

Jeigu Tamsta esi ant gatvės ir nori, greit telefonuot, dairykis aplinkui, kur pamatysi iškabą Melyno Varpo.

Kur tik pamatysi Melyno Varps iškabą, ten Tamsta rasi vietinės ir tolimos distancijos viešo Telefono stotį.

Del parankumo savo rėmėjų Chicago Telefonų Kompanija turi tukstančius tokių apmokamų viesų stočių mieste. Vartok

Telefono Kelią.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

? Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

PILNA KAITRA Į MINUTĄ.

TAI yra parankumas, kuomet jųs turite greitai naktį ką nors sušildyti.

New Perfection
WICK BLUE FLAME
Oil Cook-stove

suteikia kaitrą be dumų ar kvapsnio. Jisai turi visus gazo patogumus ir kuras jam kaštuoja mažiau negu kitiems pečiams. Tai yra geriausia allejum deginama prietaisa, virtuvės tikslams.
Pas pirklius visur, arba rašykite tiesiog kataliogo.

STANDARD OIL COMPANY
(AN INDIANA CORPORATION)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.
Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,
Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiūrėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knigų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO
Rašydami laiškus ir siuzdami pinigus visados adresuokite šitaip:
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALD 3249-53 South Morgan Street CHICAGO, ILL., U. S. A. ALD

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

LEVESKIO MOKYKLA
Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine
MOKINAMA:
Anglų kalba nuo pradinės iki augščiausiai
Aritmetika
Augštesn. Matematika
Istorija, Geografija
Politiška Ekonomija
Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų KALBOS
Knygvedyste Gražrašt.
Laiškų rašymas
Prekybos teisės ir tt.
G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pétnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. Rutkauskas
2302 S. Leavitt St. Kampas 23-čios gat.
CHICAGO, ILL.

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog čsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol.
Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.
Liekuosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Angliška kalba, labai trumpame laike, šios mokyklos naujausia ir tobulingiausia metoda. Mokiname per laiškus, visose šalyse, už labai mažą atlyginimą; teipjau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglų kalba, ateik ar rašyk platesnių žinių.
American School of Languages
1741 W. 47th Street, Chicago, Ill.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų knigų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliška kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:
M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

GAMTOS ISTORIJA

Pagal Pov. Bert, vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga 3 dalyse: I dalyje telpa aprašymas įvairių gyvulių; II dalyj—aprašymas visokių augalų; III dalyj—apie akmenis ir žemę. Trumpai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, aukesniam supratimui telpa 126 paveikslėliai: žmonių, paukščių, gyvulių, žvėrių, žuvų, vabalų, žolių, augalų, akmenų ir t.t.
Gamtos istorija yra labai žingeidi ir kiekvienam žmogui reikalinga pažinti. Gamta—tai visų gyvunų motina, todėl mes ją privalome geriausiai pažinti—studijuoti gamtos mokslus. Kas nepažįsta gamtos, jos įstatymų, tas nesitaiko prie gamtos, ir tokis neilgai gyvena, nyksta ir žuva. Užtai reikia pažinti gamtą, jos gražumą ir paslaptis. Knyga Gamtos Istorija yra gražiai ir aiškiai atspausta, 210 pusl. Popierose viršais. Kaina ..... 50c.
Ta pati drutais audimo viršais ..... 75c.
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės krautuvėn:
M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd str., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TELEPHONE DROVER 7216
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

GERA PROGA!
Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBĖ LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatinui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Apyvainas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-ro
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas pas mus da galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.